

Raport Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia
Wydział Lekarski WUM
rok akademicki 2022/2023

Spis treści

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Sprawozdanie z działalności WZJK w roku akademickim 2022/2023**
- 3. Analiza protokołów Rad Programowych**
- 4. Analiza protokołów Rad Pedagogicznych**
- 5. Analiza protokołów hospitacji**
- 6. Sprawozdanie WZJK na temat roli hospitacji w podnoszeniu jakości kształcenia na uczelni**
- 7. Analiza ankiety studenckiej – ocena zajęć i nauczycieli akademickich**
- 8. Analiza wybranych elementów warunków studiowania w latach 2018/2019 – 2022/2023**
- 9. Analiza sprawności kształcenia i uzyskanych efektów uczenia się studentów polskojęzycznych**
 - a. Średnie ocen uzyskanych z egzaminów**
 - b. Zdawalność na poszczególnych latach**
 - c. Sprawność kształcenia na kierunku lekarskim**
 - d. Oceny uzyskane na dyplomie ukończenia studiów**
- 10. Analiza sprawności kształcenia i uzyskanych efektów uczenia się studentów English Division**
 - a. Średnie ocen uzyskanych z egzaminów**
 - b. Zdawalność egzaminów (ED)**
 - c. Oceny uzyskane na dyplomie ukończenia studiów**
- 11. Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez studentów**
- 12. Analiza realizacji praktyk wakacyjnych**
- 13. Analiza wyników Lekarskiego Egzaminu Końcowego (LEK)**
- 14. Analiza fakultetów – opis stanu faktycznego**
- 15. Rekomendacje WZJK**

1. Wprowadzenie

Rok akademicki 2022/2023 był kolejnym już, czwartym rokiem funkcjonowania Wydziału Lekarskiego powstałego z połączenia dwóch istniejących wcześniej wydziałów lekarskich Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego: I Wydziału Lekarskiego i II Wydziału Lekarskiego. W tym roku akademickim udało się **ostatecznie wprowadzić jednolity program kształcenia i jednolite sposoby weryfikacji efektów kształcenia.**

Rok akademicki 2022/2023 był pierwszym rokiem nauczania po zniesieniu stanu **pandemii COVID-19** w dniu 15 maja 2022 roku, a następnie **stanu zagrożenia epidemicznego** w dniu 1 lipca 2023 roku. Zajęcia kontaktowe w Centrum Symulacji i w oddziałach klinicznych z pacjentami odbywały się przez cały rok akademicki. Ćwiczenia i zajęcia seminaryjne odbywały się w jednostkach prowadzących zgodnie z programem zapisanym w sylabusie. Wykłady odbywały się przeważnie w formie e-learningu (synchronicznie i asynchronicznie), również zgodnie z zapisami w sylabusie.

Praktyki wakacyjne odbywały się w normalnym trybie kontaktu z pacjentem w przewidzianym dla praktyk terminie. Studenci mieli możliwość wyjazdu na studenckie obozy naukowe celem odrobienia praktyk i wielu z nich skorzystało z takiej formy praktyk.

2. Sprawozdanie z działalności WZJK w roku akademickim 2022/2023

Przegląd dokumentacji Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia działającego na Wydziale Lekarskim WUM pozwolił na sformułowanie wniosku, iż w roku akademickim 2022/2023 WZJK wykonywał zadania wynikające z ram systemu uczelnianego oraz realizował zakładane wydziałowe plany poprawy jakości kształcenia.

Stwierdzono, że:

1. Skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia Wydziału Lekarskiego zapewniał reprezentatywność wszystkich społeczności Wydziału: nauczycieli akademickich (reprezentujących przedmioty przedkliniczne, kliniczne niezabiegowe, kliniczne zabiegowe), studentów i doktorantów oraz przedstawicieli pracodawców. Obecność w składzie WZJK reprezentacji wszystkich społeczności Wydziału umożliwiała kompleksowe spojrzenie na problemy kształcenia w Wydziale Lekarskim, ich monitorowanie oraz proponowanie i wdrażanie działań naprawczych.

2. WZJK spotkał się **sześć razy** w trybie online na platformie Microsoft Teams ze względu na wygodę organizacyjną takiej formy spotkań (możliwość przebywania na terenie macierzystej jednostki). Opinie wypracowywane były w formie obiegujowej, mailowo, a spotkania były protokołowane. Sprawy procedowane były też w trybie telefonicznym. Wskazuje to na aktywne funkcjonowanie WZJK.
3. WZJK dokonał corocznej oceny osiągniętych efektów uczenia się studentów na podstawie wyników kształcenia i postępów studentów, ankiet badania opinii studentów, protokołów hospitacji, protokołów z posiedzeń Rad Programowych i Pedagogicznych.
4. WZJK zgłaszał Dziekanowi i Prodziekanom propozycje zmian do programów kształcenia – członkowie WZJK uczestniczyli w posiedzeniach Rad Programowych mając wpływ na wprowadzanie zmian w programach kształcenia.
5. Formułując swe rekomendacje odnośnie poprawy jakości kształcenia (ujęte w corocznych raportach), WZJK uwzględniał opinie i bardzo istotne sugestie interesariuszy zewnętrznych (pracodawców), którzy w znacznym stopniu angażowali się w prace WZJK. Zależało im szczególnie na upracticznieniu zajęć dydaktycznych oraz na dobrym wykorzystaniu praktyk wakacyjnych i na takich działaniach koncentrowała się praca WZJK Wydziału Lekarskiego.
6. WZJK realizował zadania wskazane przez System Zarządzania Jakością Kształcenia WUM, tzn.:
 - opracowywał i przedstawiał Dziekanowi rekomendacje celów i działań Wydziału w zakresie zarządzania jakością kształcenia (zawarte w corocznym wydziałowym raporcie);
 - opracowywał i przedstawiał projekty ram instytucjonalnych Systemu na poziomie wydziałowym, w tym projekt pełnego wykorzystania zajęć fakultatywnych w procesie kształcenia oraz praktyk wakacyjnych;
 - sprawował nadzór nad wdrożeniem w Wydziale ogólnouczelnianych ram instytucjonalnych Systemu (np. gruntownych zmian w ankiecie studenckiej oceny zajęć i nauczycieli akademickich);
 - stale monitorował jakość procesu kształcenia na poziomie wydziałowym oraz dokonywał okresowej analizy i oceny jakości procesu i efektów kształcenia (analiza efektów uczenia się z poszczególnych przedmiotów, zdawalności na poszczególnych latach, analiza ankiet oceny warunków studiowania);
 - prowadził nadzór nad wdrażaniem działań doskonalących na poziomie wydziałowym (hospitacje zajęć fakultatywnych, hospitacje kompleksowe);

- brał udział w wizytacji Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia na Kierunku Lekarskim, która odbyła się 31 maja 2023, gdzie przedstawiał działalność Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia – Komisja wysoko oceniła działalność WZJK WL, w tym jego dużą aktywność i zaliczyła ją do **mocnych stron Kierunku Lekarskiego** Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
- zbierał informacje dotyczące oddolnych działań i dobrych praktyk w zakresie zarządzania jakością kształcenia realizowanych w Wydziale (uaktualniono Bank Dobrych Praktyk, dotyczących w szczególności interprofesjonalizmu i umieszczono go na stronie Wydziału);
- prowadził nadzór nad polityką informacyjną Wydziału w zakresie jakości kształcenia (uaktualnianie danych na stronie internetowej wydziału, promowanie konferencji dydaktycznych i udziału w szkoleniach dydaktycznych);
- współpracował z Uczelnianym Zespołem ds. Jakości Kształcenia, Radami Programowymi, Radami Pedagogicznymi i innymi organami mającymi wpływ na jakość kształcenia na poziomie wydziałowym (uczestnictwo w spotkaniach UZJK, posiedzeniach Rad Programowych i Pedagogicznych, wyrażanie opinii np. odnośnie zmiany ankiety oceny zajęć i nauczycieli akademickich, możliwości zwiększenia udziału studentów w ankietach uczelnianych).

Większość rekomendacji WZJK, które stanowiły stały i końcowy element corocznych wydziałowych raportów jakości kształcenia została zrealizowana, w tym:

- zwiększono nacisk na upracticznienie zajęć (zgodnie z rekomendacjami pracodawców oraz uwzględniając uwagi studentów) np. przeprowadzając hospitacje kompleksowe przedmiotów klinicznych zabiegowych wraz z oceną realizacji zajęć praktycznych w jednostkach;
- zrealizowano znaczną większość hospitacji zaplanowanych na Wydziale, z uwzględnieniem zajęć obowiązkowych, jak i fakultatywnych, z uwzględnieniem nauczycieli zatrudnionych na umowę o pracę, jak i na umowę dydaktyczną, zarówno na zajęciach dla studentów polskojęzycznych, jak i na zajęciach dla studentów anglojęzycznych, a także z uwzględnieniem praktyk wakacyjnych; w szczególności (jak wspomniano powyżej) przeprowadzono hospitację kompleksową przedmiotu Ginekologia i Położnictwo;
- zakończono prace nad ujednoczeniem programu nauczania na kierunku lekarskim po połączeniu się obu wydziałów (odmienności dotyczyły ostatniego roku studiów);
- podjęto działania mające na celu zwiększenie liczby hospitatorów;

- podejmowano działania mające na celu zachęcenie społeczności akademickiej do uczestnictwa w badaniach ankietowych dotyczących jakości kształcenia (ankiety studenckie, ankieta pracownicza);
- przeprowadzono szczegółowe analizy ankiet studenckich, w tym AOZiNA i AOWS;
- stale aktualizowano Bank Dobrych Praktyk Dydaktycznych oraz upowszechniano i umieszczano na stronie internetowej Wydziału (nauczanie interprofesjonalizmu w pracy zawodowej, zasady przygotowania egzaminu testowego);
- promowano kulturę jakości kształcenia na Wydziale poprzez stałe zamieszczanie informacji na ten temat na stronie internetowej Wydziału.

Nadal nie osiągnięto skuteczności w liczbie studentów wypełniających ankiety studenckie, wprost przeciwnie odsetek studentów biorących udział w ankietach jeszcze się zmniejszył, a wprowadzenie aplikacji mobilnej nie poprawiło sytuacji. Ze względu na prace ministerialne zmieniające standardy nauczania medycyny nie kontynuowano prac dotyczących szerszego wdrożenia nauczania problemowego. W ankiecie studenckiej nadal brakuje możliwości oceny zajęć fakultatywnych, które stanowią istotny element nauczania medycyny. Podobnie nadal WZJK nie opiniowało wprowadzania nowych zajęć fakultatywnych przez Rady Programowe. Nie udało się wdrożyć skutecznych działań mających na celu zwiększenie liczby hospitatorów.

3. Analiza protokołów Rad Programowych

Dokonano przeglądu protokołów Rad Programowych z roku akademickiego 2022/2023:

- z posiedzenia Rady Programowej ds. przedmiotów przedklinicznych w dniu 17.04.2023;
- z głosowania korespondencyjnego za pośrednictwem poczty e-mail Członków Rady Programowej ds. przedmiotów klinicznych niezabiegowych dot. Zatwierdzenia programów przedmiotów klinicznych niezabiegowych na rok akademicki 2023/2024 z dnia 17.04.2023;
- z posiedzenia Rady Programowej ds. przedmiotów klinicznych u dzieci w dniu 21.04.2023;
- z posiedzenia Rady Programowej ds. przedmiotów klinicznych zabiegowych w dniu 17.04.2023.

W posiedzeniach Rad Programowych uczestniczyli ich członkowie, a nieobecności usprawiedliwiane były pisemnie, spotkania były protokołowane. W czasie posiedzeń Rad

Programowych omawiano propozycje bieżących zmian w programie studiów na kierunku lekarskim zgłaszane przez studentów, nauczycieli oraz pracodawców. Zaakceptowano program nauczania na następny rok akademicki. Omawiano zagadnienia związane z przeprowadzaniem egzaminu praktycznego.

W zakresie przedmiotów przedklinicznych dla studiów nauczanych w języku polskim zaakceptowano zmiany dotyczące zwiększenia godzin przedmiotu Statystyka Medyczna o 2 godziny wykładowe, zmiany struktury podziału zajęć przedmiotu Etyka lekarska z elementami filozofii (2 godziny seminaryjne zmieniono na 2 godziny wykładowe), zmiany struktury podziału zajęć przedmiotu Historia medycyny (godziny wyłącznie wykładowe), likwidacji przedmiotu Język łaciński w medycynie. Dodano przedmiot Komunikacja medyczna dla I roku. Zmieniono nazwę przedmiotu – obecnie Prawo medyczne i medycyna sądowa. W zakresie przedmiotów przedklinicznych dla studiów nauczanych w języku angielskim zaakceptowano zmiany dotyczące zmniejszenia wymiaru godzin przedmiotu Historia medycyny o 5 godzin (zajęcia wyłącznie wykładowe), likwidacji przedmiotu Język łaciński w medycynie, dodania przedmiotu Komunikacja medyczna dla I roku, zmiany struktury podziału zajęć przedmiotu Etyka lekarska z elementami filozofii (2 godziny seminaryjne zamienione na 2 godziny wykładowe), zmniejszenia wymiaru godzin ćwiczeniowych przedmiotu Komunikacja medyczna dla II roku o 2 godziny oraz likwidację przedmiotu Ochrona własności intelektualnej dla V roku. Ponadto omówiono planowane podstawowe zmiany w projekcie nowych standardów kształcenia na kierunku lekarskim.

W zakresie przedmiotów klinicznych niezabiegowych w języku polskim przegłosowano zmianę wymiaru godzin z przedmiotu Medycyna paliatywna na 12 godzin zajęć seminaryjnych i 8 ćwiczeniowych (wcześniej 12 godzin seminaryjnych i ćwiczeniowych). W zakresie przedmiotów klinicznych niezabiegowych w języku angielskim zmieniono wymiar godzin seminaryjnych z przedmiotu Medycyna paliatywna na 20 (wcześniej 18 godzin).

W zakresie przedmiotów klinicznych u dzieci wprowadzono następujące zmiany w nauczaniu: zaproponowano zmianę nazwy przedmiotu na III roku na „Propedeutykę Pediatrii”, wymiar godzin pozostał bez zmian w porównaniu do roku ubiegłego. Podzielono liczbę grup dziekańskich pomiędzy dwie jednostki nauczające w roku akademickim 2023/2024: Klinikę Neonatologii i Intensywnej Terapii Noworodka – 22 grupy dziekańskie oraz I Klinikę Położnictwa i Ginekologii – 6 grup dziekańskich. Ponadto ustalono, że za przeprowadzenie

egzaminu testowego z Pediatrii będzie odpowiedzialna Klinika Pediatrii, ustalono również dwa terminy egzaminów w sesji zimowej i letniej.

W zakresie przedmiotów klinicznych zabiegowych nastąpiło zaliczenie godzin wychowania fizycznego do zajęć praktycznych, ponadto poruszono problem odrabiania zajęć w przypadku nieobecności studentów, zaznaczono, aby w sylabusach znalazły się informacje na temat możliwych nieobecności i możliwości ich odrobienia. Wyjaśniono, iż nie będzie planów poszerzania jednostek WUM w zakresie nauczania Chirurgii w związku z ich redukcją. Zajęcia z Chirurgii w kolejnym roku akademickim będą ułożone i dostosowane do możliwości jednostek nauczających, aby zapewnić największy komfort dla studentów i nauczycieli akademickich oraz ciągłość realizacji programu nauczania.

Wnioski i rekomendacje:

1. Posiedzenia poszczególnych Rad Programowych odbyły się raz w roku, w tym dwóch Rad w formie stacjonarnej, jednej Rady zdalnie na platformie Microsoft Teams a jednej za pośrednictwem poczty e-mail i głosowania korespondencyjnego.
2. W czasie posiedzeń Rad Programowych omawiano i zatwierdzano propozycje zmian w programach nauczania, zgłaszane zarówno przez interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych.
3. Rekomendowane jest monitorowanie wdrażania zmian programowych zaakceptowanych przez Rady Programowe, w szczególności realizacja zajęć praktycznych przez poszczególne jednostki, w tym z przedmiotu Chirurgia, Medycyna Rodzinna i Interna Praktyczna, gdzie zgłoszono trudności związane z wielkością grup ćwiczeniowych.
4. Niezbędne jest monitorowanie sylabusów pod kątem uzgodnień sposobów możliwości odrabiania dopuszczalnych nieobecności.
5. Konieczne jest monitorowanie kompatybilności programu studiów w języku polskim i w języku angielskim.

4. Analiza protokołów Rad Pedagogicznych

Dokonano przeglądu protokołów Rad Pedagogicznych kierunku lekarskiego z roku akademickiego 2022/2023 dla:

- I roku z dnia 16.11.2022, z dnia 18.01.2023 i z dnia 7.06.2023,
- II roku z dnia 9.11.2022, z dnia 11.01.2023 i z dnia 13.06.2023,

- III roku z dnia 4.11.2022, z dnia 23.01.2023 i z dnia 2.06.2023,
- IV roku z dnia 8.11.2022, z dnia 24.01.2023 i z dnia 6.06.2023,
- V roku z dnia 15.11.2022, z dnia 23.01.2023 i z dnia 1.06.2023,
- VI roku z dnia 24.11.2022, z dnia 24.01.2023 i z dnia 5.06.2023.

W posiedzeniach Rad Pedagogicznych uczestniczyli przedstawiciele odpowiednich jednostek dydaktycznych, prodziekani dla właściwych lat studiów oraz studenci z danych lat studiów. W czasie posiedzeń omawiano szczegółowo problemy zgłaszane przez nauczycieli akademickich oraz przez studentów w zakresie nauczania i zaliczeń oraz przedstawiano imienne listy studentów, którzy nie otrzymali zaliczenia lub są zagrożeni nieotrzymaniem zaliczenia. Omawiano działania naprawcze, w tym możliwe terminy odrabiania nieobecności na zajęciach i dodatkowe terminy zaliczeń. Przedstawiano szczegółowy plan zaliczeń oraz sesji egzaminacyjnych. Bardzo dokładnie omawiano metody weryfikacji efektów uczenia się (kolokwia i egzaminy, w szczególności kryteria zaliczenia). W trakcie posiedzeń Rad Pedagogicznych omawiano zasady przeprowadzania egzaminów praktycznych, testowych i ustnych. Przypomniano studentom o sposobach komunikacji z dziekanatami w sprawie zaliczeń. Podjęto ponownie problem sprawnych wpisów zaliczeń do Wirtualnego Dziekanatu przez jednostki.

Wnioski i rekomendacje:

1. Posiedzenia Rad Pedagogicznych odpowiednich lat odbywały się regularnie trzykrotnie w ciągu roku akademickiego, zarówno w formie stacjonarnej (6 posiedzeń – I oraz II rok), jak i na platformie MS Teams (12 posiedzeń – pozostałe lata studiów).
2. W czasie posiedzeń Rad Pedagogicznych omawiane były szczegółowo plany zajęć i sesji oraz kryteria zaliczenia przedmiotów.
3. Przedmiotem posiedzeń Rad Pedagogicznych były postępy w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się studentów w ramach poszczególnych zajęć, identyfikowani byli studenci z problemami i proponowane były działania naprawcze.
4. Podkreślono konieczność odbywania i zasady zaliczania fakultetów, będących przedmiotami obowiązkowymi.
5. W czasie posiedzeń Rad Pedagogicznych omawiano zasady przeprowadzania egzaminów praktycznych, testowych i ustnych.
6. Ponownie zwrócono uwagę na problem wpisów zaliczeń do Wirtualnego Dziekanatu.
7. Określono zasady odrabiania i zaliczania wakacyjnych praktyk studenckich.

8. Rekomendowane jest kontynuowanie odbywania posiedzeń Rad Pedagogicznych co najmniej trzy razy w roku.

Dokonano również przeglądu protokołów Rad Pedagogicznych Oddziału Nauczania w Języku Angielskim Wydziału Lekarskiego programu 6-letniego z roku akademickiego 2022/2023. W roku akademickim 2022/2023 odbyły się tylko 2 spotkania Rady Pedagogicznej ED (2.12.2022 i 13.06.2023). W posiedzeniach Rad Pedagogicznych uczestniczyli prodziekan Oddziału Nauczania w Języku Angielskim, przedstawiciele właściwych jednostek dydaktycznych oraz studenci. Każda jednostka obecna na radzie była pytana o sposób prowadzenia zajęć, ich przebieg oraz ewentualne problemy i uwagi. Jednostki prowadzące zajęcia na I roku poinformowały o prowadzeniu zajęć on-line dla grupy studentów nie mających możliwości dojazdu do Polski w związku z problemami wizowymi, Przedstawiano plan zaliczeń i egzaminów końcowych z poszczególnych przedmiotów. Omawiano wyniki zaliczeń i egzaminów. Przypomniano o konieczności terminowego uzupełniania wpisów w Wirtualnym Dziekanacie.

5. Analiza protokołów hospitacji

W roku akademickim 2022/2023 zaplanowano 24 hospitacje, w tym 10 dotyczyło zajęć dla studentów ED. Odbyło się 8 (**80%**) z zaplanowanych hospitacji zajęć dla studentów ED oraz 14 (**100%**) z zaplanowanych hospitacji zajęć dla studentów polskojęzycznych. Hospitacje dotyczyły zarówno zajęć obowiązkowych, jak i fakultatywnych, zarówno nauczycieli zatrudnionych w pełnym, jak i w niepełnym wymiarze godzin oraz zatrudnionych na umowę o pracę, jak i na umowy dydaktyczne, także doktorantów.

W roku akademickim 2022-2023 zostały wprowadzone przez panią Prodziekan ds. Programów i Jakości Kształcenia hospitacje kompleksowe. Odbyła się **hospitacja kompleksowa przedmiotu Ginekologia i Położnictwo**, nauczanego w trzech jednostkach oraz **hospitacja kompleksowa Fakultetów** w Zakładzie Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego. Odbyły się też **2 hospitacje praktyk wakacyjnych**. Łącznie, na Wydziale Lekarskim w roku akademickim 2022/2023 odbyły się **24 hospitacje**.

Większość hospitacji miała charakter doradczo-doskonałacy, ale były też hospitacje oceniające i kompleksowe. W większości hospitacje odbywały się w miejscu zajęć, ale były też

hospitacje on-line. Jedna z hospitacji zajęć dla studentów ED została przeniesiona na następny rok akademicki (Neurochirurgia).

Hospitowane przedmioty – studenci polskojęzyczni: ginekologia i położnictwo, etyka lekarska, mikrobiologia, propedeutika chorób wewnętrznych (hospitacje u dwóch nauczycieli), pediatria, urologia, chirurgia, fakultety „*Medycyna stylu życia*” i „*Kino i medycyna*”, lektorat języka angielskiego (hospitacje u dwóch nauczycieli).

Hospitowane przedmioty – studenci ED: histologia z embriologią, immunologia, patomorfologia, immunologia kliniczna, okulistyka, ginekologia i położnictwo (hospitacje u nauczyciela akademickiego i u doktoranta), chirurgia (hospitacje u nauczyciela akademickiego i u doktoranta).

Odbyły się również 2 hospitacje praktyk wakacyjnych, odbywanych w Szpitalu Pediatricznym WUM oraz w szpitalu miejskim.

Wyniki hospitacji: zajęcia dla studentów polskojęzycznych – 54% ocen wyróżniających i 46% ocen pozytywnych, zajęcia dla studentów ED – 57% ocen wyróżniających oraz 43% ocen pozytywnych.

Dobre praktyki dydaktyczne wskazane przez hospitorów: prowadzenie ankiety wewnętrznej oceny zajęć, prowadzenie indywidualnej karty zaliczeń, co ułatwia ocenę i weryfikację efektów uczenia się, uczestnictwo studentów w obchodach lekarskich, badaniach pacjentów i wydawaniu zleceń, nauczanie interdyscyplinarne, samodzielna interpretacja wyników badań przez studentów, uczestnictwo studentów w operacjach, obecność fantomów i trenażerów w jednostkach, omawianie planu dydaktycznego dnia na raporcie porannym, prowadzenie zajęć z szacunkiem dla odbiorcy i wysokim poziomem kultury osobistej.

Uwagi hospitorów: brak przedstawiania się nauczyciela, brak identyfikatorów u studentów, niedostateczne włączanie studentów w proces diagnostyczno-terapeutyczny, złe warunki techniczne sali seminaryjnej, brak zachowania proporcji między komentarzem teoretycznym a kształceniem praktycznym, niewłaściwy ubiór prowadzącego zajęcia praktyczne, brak przestrzegania zasad higieny rąk, brak jasnego określenia celów i efektów kształcenia oraz sprawdzenia ich osiągnięcia w zakresie przewidzianym dla zajęć, brak sylabusu dla zajęć fakultatywnych, nieumiejętność reakcji na brak zainteresowania zajęciami i lekceważącą postawę studentów.

Podsumowanie

1. Założony plan hospitacji zajęć dla studentów polskojęzycznych został zrealizowany praktycznie w 100%, dla studentów ED aż w 80%, zatem bardzo dobrze w porównaniu z ubiegłym rokiem akademickim.
2. Zajęcia praktyczne zostały ocenione pozytywnie, a często wyróżniająco, zidentyfikowano liczne dobre praktyki.
3. Uwagi hospitatorów wskazują na konieczność przeprowadzenia szkoleń w zakresie właściwego ubioru na zajęciach praktycznych oraz radzenia sobie z niewłaściwymi zachowaniami studentów.

6. Sprawozdanie WZJK na temat roli hospitacji w podnoszeniu jakości kształcenia na uczelni

Czy hospitacje zajęć dydaktycznych są potrzebne?

Nie ulega wątpliwości, że hospitacje zajęć dydaktycznych stanowią jedną z ważniejszych form podnoszenia jakości kształcenia. Coraz rzadziej wypełniane przez studentów ankiety oceniające zajęcia dydaktyczne nie mogą być jedyną formą ewaluacji jakości kształcenia, gdyż niezależnie od bezsprzecznej ich przydatności w ocenie różnorodnych aspektów kształcenia, konieczna jest również merytoryczna opinia dotycząca profesjonalizmu i temperamentu pedagogicznego nauczycieli akademickich dokonana przez doświadczonych pedagogów dostrzegających rozliczne elementy niewidoczne lub niezrozumiałe dla uczniów. Hospitacje pozwalają nie tylko zweryfikować krytyczne oceny studentów, ale mogą także wspomóc nauczycieli wskazówkami jak poprawić efektywność nauczania i jakie błędy powinni wyeliminować. Rzetelne i bezstronne opinie pokontrolne ze strony doświadczonych kolegów mogą stanowić bezcenną pomoc, szczególnie dla początkujących nauczycieli. Świadomość regularnych kontroli prowadzonych zajęć może mobilizować nauczycieli do bardziej starannego przygotowywania się do ich realizacji. Ponadto nałożono na uczelnie wyższe obowiązek realizacji hospitacji zajęć dydaktycznych i Polska Komisja Akredytacyjna podczas swych kontroli sprawdza, czy są one realizowane.

Wnioski

Zespół stoi na stanowisku, że hospitacje zajęć dydaktycznych realizowane przez doświadczonych pedagogów odgrywają istotną rolę w podnoszeniu jakości kształcenia na naszej uczelni.

Czy liczba hospitacji zajęć dydaktycznych realizowanych na wydziale odpowiada potrzebom?

Roczny plan przewiduje zaledwie 20-30 hospitacji, ale z przyczyn losowych nie zawsze wszystkie udaje się zrealizować. W świetle powyższych rozważań powstaje pytanie, czy jest to wystarczająca liczba. W stosunku do liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych na uczelni liczonych w setkach i liczby zaplanowanych zajęć dydaktycznych liczonych w tysiącach, liczba realizowanych na wydziale hospitacji to przysłowiowa kropla w morzu. Potwierdza to Polska Komisja Akredytacyjna odnotowując w swoich kontrolnych ocenach, że hospitacje na WUM są realizowane, ale ich liczba powinna być większa. Zadaniem uczelni jest zatem zwiększenie liczby hospitacji na Wydziale. Nie mogą być one jednorazowe i powinny mieć charakter cykliczny. Optymalnym rozwiązaniem jest objęcie systematyczną kontrolą dydaktyczną wszystkich nauczycieli akademickich zatrudnionych w WUM. Z wielu względów nie jest możliwa realizacja tego zalecenia w krótkim czasie. Należy zatem postulować kroczący, stopniowy wzrost liczby hospitacji, zależnie od możliwości kadrowych i finansowych uczelni np. podwajanie liczby hospitacji każdego roku (20-40-80-160) lub można zaproponować wolniejszy wzrost hospitacji rocznie (20-40-60-80-100). Warto określić z jaką częstością docelową należy hospитować zajęcia każdego nauczyciela akademickiego WUM. Nie powinny być one zbyt częste ani zbyt rzadkie i powinny mieć one charakter rutynowych systematycznych kontroli jakości kształcenia.

Wnioski

Zespół rekomenduje potrzebę systematycznego zwiększania liczby hospitacji i dążenia do objęcia nimi każdego nauczyciela akademickiego docelowo raz na 4 lata.

Kto powinien realizować hospitacje zajęć dydaktycznych?

Zadania stawiane przed osobami realizującymi hospitacje powodują konieczność ich odpowiedniego przygotowania i kompetencji. Aktualnie jest to dość wąskie grono kilku osób, głównie związanych zawodowo lub towarzysko z zespołem jakości kształcenia. O hospitacje proszone są osoby z dużym doświadczeniem dydaktycznym, które doceniając zaangażowanie pani Prodziekan w poprawę jakości kształcenia na WUM nie odmawiają jej swej pomocy. Postulowane jednak znaczące zwiększenie liczby hospitacji realizowanych w WUM wymaga znacznego poszerzenia grona osób hospитujących. Wśród pracowników WUM, których należy uwzględnić w tych planach są adiunkci ds. dydaktyki obecni we wszystkich jednostkach zajmujących się kształceniem, emerytowana kadra profesorska, a także grono nauczycieli

wyróżniające się profesjonalizmem pedagogicznym stwierdzanym podczas rutynowych hospitacji.

Oprócz potrzeby zmian ilościowych kadry realizującej hospitacje, niemniej ważne jest ich fachowe przygotowanie do powierzonych im zadań. Zespół postuluje potrzebę profesjonalnego przygotowania osób hospitujących do powierzonych im zadań. W związku z niedostatkami wiedzy i umiejętności pedagogicznych nauczycieli akademickich na medycznych uczelniach wskazane są szkolenia w tym zakresie. Zadaniem Uczelni byłoby zorganizowanie kursów pedagogicznych, który powinny w pierwszej kolejności objąć osoby odpowiedzialne za jakość kształcenia na uczelni. Szkolenia takie powinna odbyć każda osoba hospitująca zajęcia prowadzone przez innych nauczycieli. Miałyby one na celu pokazanie, na co należy zwracać szczególną uwagę w ocenie zajęć i jakich rad można udzielać mniej doświadczonym nauczycielom. Od osób oceniających pracę innych nauczycieli wymagać trzeba szczególnie wysokich kompetencji. Ważnym elementem jakości kształcenia jest warsztat pedagogiczny nauczycieli. Uczelnie niemedyczne zajmujące się kształceniem lekarzy, już dziś używają argumentu, że choć nie dysponują odpowiednim przygotowaniem medycznym, to mają dobrze przygotowaną kadrę pedagogów, w przeciwieństwie do kadry uniwersytetów medycznych, które nie kształcą swych pracowników w tym względzie.

Przygotowanie profesjonalnej kadry nauczycieli hospitującej zajęcia dydaktyczne wymaga znalezienia odpowiednich form motywacji. Godziny hospitacji powinny być wliczane do pensum dydaktycznego (i to udało się wdrożyć), ale należy dodatkowo doliczyć czas na przygotowanie sprawozdania i konsultacje dydaktyczne udzielane osobom hospitowanym. Zaangażowanie w proces poprawy jakości kształcenia powinien być odpowiednio gratyfikowany w istniejącym na uczelni systemie nagród i wyróżnień.

Problemem nieuwzględnionym w procesie hospitacji jest formalne wyeliminowanie jakichkolwiek konfliktów interesów osób oceniających i ocenianych. Wskazane jest każdorazowe podpisanie oświadczenia o braku konfliktów interesów przez osoby hospitujące zajęcia dydaktyczne. Należy opracować precyzyjne wytyczne definiujące jakie konflikty interesów należy brać pod uwagę w takim przypadku.

Wnioski

Zespół widzi pilną potrzebę rozszerzenia liczby osób profesjonalnie przygotowanych do hospitacji zajęć dydaktycznych. Należy przygotować obowiązkowe kursy pedagogiczne dla tych osób i odpowiednio motywować ich do realizacji powierzanych zadań. Konieczne jest opracowanie uczelnianych wytycznych dotyczących konfliktu interesów w procesie kontroli innych nauczycieli.

Kto powinien być hospitowany?

Hospitacje powinny docelowo objąć wszystkich nauczycieli akademickich. Nie jest jednak możliwe, aby osiągnąć w krótkim czasie ten cel. Ważne zatem są przejrzyste zasady wyboru osób ocenianych. Aktualnie dobór osób hospitowanych osobiście ustala prodziekan do spraw kształcenia w porozumieniu z kierownikami jednostek zajmujących się dydaktyką. Warto odnotować bardzo duże zaangażowanie pani Prodziekan w sprawiedliwy i zrównoważony dobór osób i jednostek hospitowanych. W dokumentacji uczelnianej nie zawsze jest rozróżnienie, czy hospitacje mają charakter rutynowej kontroli, czy mają cel interwencyjny wynikający z niepokojących sygnałów lub skarg płynących od studentów.

W wyborze osób ocenianych widoczny jest zrównoważony udział adiunktów i asystentów. Należy jednak postulować większy udział młodych pracowników w stosunku do kadr bardziej doświadczonych. Hospitacje są zaplanowane wybiórczo dla każdej dziedziny nauk podstawowych, specjalności zabiegowych, niezabiegowych itp. Pani Prodziekan dba o bardzo zrównoważony udział poszczególnych specjalności będących przedmiotem kontroli. Pozwala to ocenić różnorodne formy kształcenia, nie tylko kliniczne, ale też teoretyczne, zabiegowe i niezwiązane ściśle z medycyną. Wybór ocenianego pracownika uzgadniany jest z kierownikiem jednostki. Może to powodować pozytywny dobór oceniania osób najlepiej przygotowanych od strony dydaktycznej w poszczególnych zespołach. Przy bardzo ograniczonej liczbie hospitacji możemy mieć fałszywy obraz jakości kształcenia oceniając jedynie najlepszych nauczycieli i tych na których wpływają skargi.

Wnioski

Zespół proponuje pozostawienie wyznaczania osób hospitowanych przez dziekana jedynie w przypadkach interwencyjnych na podstawie skarg zgłaszanych przez studentów lub inne osoby. Pozostałe rutynowe hospitacje powinny mieć charakter losowy, z uwzględnieniem wszystkich grup nauczycieli i specyfiki jednostek dydaktycznych.

Jakie są narzędzia wykorzystywane w procesie hospitacji?

Podstawą oceny osób hospitowanych jest *Protokół z hospitacji zajęć dydaktycznych*. Wymaga on oceny:

- Przedstawienia celów zajęć
- Przedstawienia efektów kształcenia (?)
- Zgodności przedstawionych treści kształcenia z sylabusem (?)
- Trafności doboru treści kształcenia do celów i efektów kształcenia (??)
- Powiązania teorii z praktyką (??)

- Jakości wykorzystanych materiałów i narzędzi dydaktycznych (np. prezentacji)
- Stosowania metod aktywizujących
- Uporządkowania struktury zajęć
- Efektywnego gospodarowania czasem (w tym punktualności)
- Postawy wobec studentów.
- Efektywnego komunikowania ze studentami (kontakt wzrokowy, aktywne słuchanie, udzielanie informacji zwrotnej, itp.)
- Dokonania podsumowania zajęć
- Sprawdzenia osiągnięcia celów zajęć i/lub efektów kształcenia
- Odniesienia do efektów kształcenia (?)

Na zakończenie wskazany jest Opis dobrych praktyk, nowatorskich metod, narzędzi dydaktycznych stosowanych przez osobę hospitowaną.

W ocenie Zespołu nie jest to dobry dokument, rzetelnie uwzględniający specyfikę i różnorodność kształcenia medycznego. Protokół ten z pewnością przygotowany jest przez profesjonalnych metodyków w zakresie pedagogiki, ale chwilami bardzo odbiega od realiów zajęć praktycznych kształcących umiejętności przyszłych lekarzy. Nie można tej samej miary przykładać do wykładu i jego konstrukcji co do seminariów z zaangażowaniem studentów, a zwłaszcza do zajęć praktycznych uczących umiejętności lekarskich. W zależności od typu ocenianych zajęć konieczne jest opracowanie odmiennych protokołów. Niektóre punkty są niezrozumiałe dla kadry nieposiadającej wykształcenia pedagogicznego. Zespół proponuje niezbędne zmiany w tym dokumencie, tak aby bardziej odpowiadał potrzebom kształcenia medycznego.

Wnioski

Zespół proponuje przeprowadzenie wewnętrznej i zewnętrznej oceny protokołu z zajęć hospitowanych i odpowiednią jego modyfikację, aby był bardziej dopasowany do zróżnicowanych form zajęć na uczelni medycznej z uwzględnieniem odmiennej specyfiki przedmiotów z nauk podstawowych, klinicznych, zabiegowych oraz kształcenia umiejętności.

Jakie rodzaje hospitacji należy przeprowadzać?

Kontrolę jakości kształcenia powinny być wewnętrzne i zewnętrzne. Sprawozdawczość w WUM opiera się prawie wyłącznie na ocenach zewnętrznych prowadzonych na poziomie wydziałowym. Jedynie we własnym zakładzie Prodziekan zalicza hospitacje wewnętrzne do statystyki. Wielu kierowników jednostek dydaktycznych prawdopodobnie prowadzi wewnętrzne kontrole, które nie znajdują jednak odbicia w sprawozdaniach dla Polskiej Komisji

Akredytacyjnej, a powinny. Kontrole wewnętrzne i zewnętrzne powinny się uzupełniać. Postulowane zwiększenie liczby hospitacji powinno objąć nie tylko te prowadzone na poziomie wydziałowym, ale również na poziomie jednostek dydaktycznych. Nie jest znana skala wewnętrznych kontroli jakości kształcenia prowadzonych przez kierowników poszczególnych jednostek na uczelni. Trudno sobie wyobrazić, że powierzają oni prowadzenie zajęć ze studentami młodym pracownikom nie interesując się tym, jak realizują te obowiązki. W przeszłości kierownicy rutynowo przeglądali slajdy asystentów przygotowane na zajęcia ze studentami, a nawet wybiórczo oceniali osobiście zajęcia swych asystentów. Należy zbadać w jakim stopniu kierownicy jednostek oceniają obecnie jakość kształcenia w swoich jednostkach, z określeniem form i zakresu takiej kontroli. Warto uwzględnić częstość i formy tej kontroli w uczelnianej sprawozdawczości dotyczącej jakości kształcenia. Należy dążyć do zwiększenia liczby hospitacji wewnętrznych, które powinny być obowiązkiem kierowników klinik lub ich zastępców ds. dydaktyki. Ocena ta powinna dotyczyć jakości prezentacji, organizacji zajęć i aspektów metodycznych. Odrębnym zagadnieniem jest ustalenie zasad kontroli osób na kierowniczych stanowiskach. Jest to niezbędne, ale wymaga szczególnego profesjonalizmu i bezstronności z wyeliminowaniem konfliktów interesów.

Wnioski

Zespół opracuje krótką ankietę dla kierowników jednostek dydaktycznych na temat form i zakresu wewnętrznej prowadzonej kontroli jakości kształcenia. Ocena tych ankiet pozwoli opracować wytyczne dotyczące wewnętrznej kontroli prowadzonej w jednostkach dydaktycznych, które powinny być istotnym uzupełnieniem kontroli zewnętrznych prowadzonych na poziomie wydziałowym.

7. Analiza ankiety studenckiej – ocena zajęć i nauczycieli akademickich

Przeprowadzono analizę wyników ankiety studenckiej (AOZiNA) za rok akademicki 2022/2023 udostępnionych przez Biuro Jakości i Innowacyjności Kształcenia z uwzględnieniem danych dla Wydziału Lekarskiego. Ankieta została przeprowadzona w formie elektronicznej, on-line, za pośrednictwem indywidualnych kont studenckich w systemie Wirtualny Dziekanat (WD). W roku akademickim 2022/2023 studenci mieli także możliwość wypełnienia ankiety korzystając z aplikacji adWUM, dostępnej zarówno na platformie Android, jak i IOS. Aplikacja ta umożliwia udział w badaniu przy użyciu do tego celu posiadanego smartfona. Ankieta jest dostępna w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej (dla studentów English Division). Student mógł wypełnić kwestionariusz danego przedmiotu tylko raz. Wypełnienie

kwestionariusza przedmiotu wymagało podania odpowiedzi na wszystkie pytania dotyczące zajęć oraz oceny co najmniej jednego nauczyciela. Ankieta była anonimowa. W momencie wysyłania kwestionariusza dane identyfikacyjne studenta były automatycznie (systemowo) odcinane od udzielonych odpowiedzi i komentarzy, co gwarantowało ich pełną poufność.

Przedmiotem analizy były zajęcia dydaktyczne prowadzone w Uczelni w roku 2022/2023 oraz osoby prowadzące te zajęcia (nauczyciele akademicy i doktoranci WUM oraz osoby świadczące usługi dydaktyczne na rzecz Uczelni na podstawie umów cywilnoprawnych).

Ankieta składała się z kwestionariuszy oceny poszczególnych przedmiotów realizowanych w WUM. W edycji 2022/2023 (w semestrze zimowym) treść kwestionariusza uległa modyfikacji. Dodano pytanie o formę, w jakiej były prowadzone oceniane zajęcia. Wzór kwestionariusza przedstawiono na rycinie 7a.

Kwestionariusz przedmiotu 2022/2023

OCENA ZAJĘĆ

Ocena: skala - zdecydowanie nie, raczej nie, trudno powiedzieć, raczej tak, zdecydowanie tak;
w przypadku pytania nr 9: nie, nie mam zdania, tak.

0. W jakiej formie były prowadzone zajęcia, które oceniasz?
- tradycyjne (twarzą w twarz z nauczycielem)
 - online synchroniczne (mieliśmy kontakt z prowadzącym „na żywo” za pośrednictwem np. MS Teams)
 - online asynchroniczne (materiały dydaktyczne były umieszczone na dostępnej nam platformie e-learningowej)
 - hybrydowe (łącono różne formy prowadzenia zajęć wymienione powyżej)
1. Czy zajęcia poszerzyły Twoją wiedzę?
 2. Czy zajęcia pozwoliły Ci rozwinąć bądź zdobyć nowe umiejętności?
 3. Czy warunki zaliczenia przedmiotu zostały jasno określone na początku zajęć i były stosowane?
 4. Czy założony w sylabusie program zajęć został zrealizowany?
 5. Czy do zaliczenia przedmiotu wystarczyła znajomość literatury obowiązkowej?
 6. Czy literatura obowiązkowa była dostępna w bibliotece/czytelnicy WUM?
 7. Czy udostępnione materiały dydaktyczne (w formie drukowanej lub elektronicznej) były wartościowe?
 8. Czy uważasz zajęcia z przedmiotu za istotny element Twoich studiów?
 9. Czy podczas realizacji zajęć zdarzały się zbędne powtórzenia treści?

Pytania specyficzne dla zajęć praktycznych i/lub klinicznych

Ocena: skala – nie dotyczy, zdecydowanie nie, raczej nie, raczej tak, zdecydowanie tak;

10. Czy podczas zajęć klinicznych zapewniono Ci kontakt z pacjentem?
11. Czy podczas zajęć klinicznych umożliwiono Ci udział w procedurach medycznych?
12. Czy podczas zajęć praktycznych stosowano środki ochrony?
13. Czy podczas zajęć praktycznych zapewniono Ci pomoce dydaktyczne (preparaty, narzędzia, urządzenia)?

Miejsce na dodatkowe uwagi dot. zajęć (co było mocną stroną ocenianych zajęć? Które aspekty zajęć wymagają poprawy? Na co warto położyć większy nacisk?)

OCENA OSOBY PROWADZĄCEJ ZAJĘCIA

Ocena: skala - zdecydowanie nie, raczej nie, trudno powiedzieć, raczej tak, zdecydowanie tak;

1. Czy nauczyciel był przygotowany do zajęć?
2. Czy nauczyciel dobrze wykorzystał czas przeznaczony na zajęcia?
3. Czy nauczyciel przekazywał wiedzę w sposób jasny i zrozumiały?
4. Czy nauczyciel zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach?
5. Czy nauczyciel zainteresował studentów tematyką zajęć?
6. Czy nauczyciel odnosił się do studentów z szacunkiem?
7. Czy była możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień, informacji od nauczyciela poza zajęciami?
8. Czy polecilibyś zajęcia z tym nauczycielem innym studentom?
9. Czy nauczyciel uwzględniał w trakcie zajęć aktualną wiedzę z danej dziedziny?
10. Jak ogólnie ocenilibyś nauczyciela w pięciopunktowej skali, gdzie 1 to ocena najniższa, a 5 – najwyższa
11. Ocena biegłości posługiwania się językiem angielskim (w przypadku prowadzenia zajęć w tym języku)

Miejsce na dodatkowe uwagi dot. nauczyciela

Rycina 7a. Kwestionariusz przedmiotu

Tak jak w poprzednich latach również w roku akademickim 2022/2023 podjęto działania w odpowiedzi na problemy zgłoszone w ankiecie studenckiej, m.in.:

1. Podjęto działania w stosunku do nauczycieli, wobec których zgłoszono negatywne komentarze dotyczące postaw, zachowań i wypowiedzi, na które w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym nie może być przyzwolenia, w tym postępowań i wypowiedzi powodowanych uprzedzeniami i stereotypami (rasistowskich, seksistowskich,

ksenofobicznych i innych), przypadków poniżania, dyskryminowania i aktów agresji wobec studentów lub niestosownego zachowania w stosunku do nich.

2. Odbyły się konsultacje dotyczące wyników ankiety oraz wymaganych działań korygujących. Celem konsultacji było zapobieżenie negatywnym zjawiskom zgłaszanym przez studentów lub ich znaczące ograniczenie.

3. Wyniki ankiety posłużyły do wskazania zajęć podlegających hospitaćjom. Do hospitaćji wyznaczono zajęcia, które zostały negatywnie ocenione przez studentów w ankiecie 2022/2023, jak również zajęcia, które uzyskały najwyższe noty studentów (w celu identyfikacji dobrych praktyk wartych rozpowszechniania).

4. Zaktualizowano formularz ankiet studenckich. Zmiany mają na celu zebranie większej liczby ankiet studenckich. Formularz będzie obowiązywał od roku akademickiego 2023/2024.

5. Kontynuowane są prace nad zmianą formy i pytań ankiety doktoranckiej.

6. Ponadto, jak co roku, wyniki studenckiej ankiety oceny zajęć i nauczycieli zostały wykorzystane:

- jako jeden z elementów okresowej oceny nauczycieli akademickich,
- jako jedno z kryteriów przy przyznawaniu stypendiów doktoranckich,
- do wyłonienia najlepiej ocenianych nauczycieli,
- do wprowadzenia zmian w programach i metodach kształcenia,
- do podjęcia innych wymaganych – indywidualnych i instytucjonalnych – działań doskonalących.

W roku akademickim 2022/2023 studenci wypełnili 4761 ankiet oceny zajęć oraz 5779 ankiet oceniających nauczycieli akademickich prowadzących oceniane zajęcia. Łącznie w badaniu wzięło udział 1323 studentów ze wszystkich wydziałów. W roku akademickim 2022/2023 nastąpił spadek liczby uczestników ankiety dotyczącej oceny zajęć i nauczycieli akademickich (w roku akademickim 2021/2022 studenci wypełnili 16448 ankiet oceny zajęć oraz 16628 ankiet oceniających nauczycieli akademickich prowadzących oceniane zajęcia). W roku akademickim 2020/2021 w ankiecie wzięło udział 2240 studentów, co stanowiło 31,4% wszystkich uprawnionych, w roku 2019/2020 było to 42%, w roku 2018/2019 – 51%, w roku 2017/2018 – 46%, w edycji 2016/2017 – 38%, w edycji 2015/2016 – 58%, w edycji 2014/2015 – 53%, w roku 2013/2014 – 57%, w roku 2012/2013 – 64%, w roku 2011/2012 – 55% i 5% jedynie w roku 2010/2011. W analizowanej edycji badania najliczniejszą grupę respondentów stanowili studenci Wydziału Lekarskiego (52,6%). Również ponad połowę ankiet (51,8%) uzyskano od studentów Kierunku Lekarskiego.

Ocena zajęć dydaktycznych

Dla pytania „W jakiej formie były prowadzone zajęcia, które oceniasz?” odpowiedzi wyglądały następująco: tradycyjne (twarzą w twarz z nauczycielem), on-line synchroniczne (mieliśmy kontakt z prowadzącym „na żywo” za pośrednictwem np. MS Teams), on-line asynchroniczne (materiały dydaktyczne były umieszczone na dostępnej platformie e-learningowej), hybrydowe (łączono różne formy prowadzenia zajęć wymienione powyżej). Dla pytań 1-8 oceny dokonywane były w skali: zdecydowanie nie, raczej nie, trudno powiedzieć, raczej tak, zdecydowanie tak oraz w skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena najniższa, a 5 to ocena najwyższa; w przypadku pytania nr 9: nie, nie mam zdania, tak. Pytania 10-13 mają nieco inną skalę odpowiedzi: nie dotyczy, zdecydowanie nie, raczej nie, raczej tak, zdecydowanie tak. Każdy student dokonujący oceny wybranych przez siebie zajęć miał również możliwość dodania swojej opinii lub komentarza słownego dotyczącego ocenianych zajęć.

ANALIZA ODPOWIEDZI NA POSZCZEGÓLNE PYTANIA

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 0 „W jakiej formie były prowadzone zajęcia, które oceniasz?” przedstawia tabela 7a. W większości przypadków zajęcia, które oceniano w roku akademickim 2022/2023 prowadzone były w sposób tradycyjny.

Tabela 7a. Struktura odpowiedzi na pytanie „W jakiej formie były prowadzone zajęcia, które oceniasz?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
tradycyjnie	88,0%
online synchronicznie	1,0 %
online asynchronicznie	4,9%
hybrydowo	6,1%

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 1: „Czy zajęcia poszerzyły Twoją wiedzę?” przedstawia tabela 7b. Średnia ocena tego aspektu ocenianych zajęć dla całej Uczelni jest wyższa niż w poprzedniej edycji badania i wynosi 4,34. W roku akademickim 2021/22 średnia ta wynosiła 4,25, w roku 2020/21 średnia wynosiła 4,30. Najwyższą ocenę przyznali studenci Wydziału Lekarskiego (średnia 4,42).

Tabela 7b. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy zajęcia poszerzyły Twoją wiedzę?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
-------------------------	-------------------------

zdecydowanie tak	60,2%
raczej tak	28,2%
trudno powiedzieć	6,9%
raczej nie	Brak danych
zdecydowanie nie	Brak danych

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 2: „Czy zajęcia pozwoliły Ci rozwinąć bądź zdobyć nowe umiejętności?” przedstawia tabela 7c. Średnia ocena odpowiedzi na pytanie, czy zajęcia, w których brali udział pozwoliły studentom rozwinąć bądź zdobyć nowe umiejętności **wzrosła** do 4,28 w stosunku do roku poprzedniego, gdzie wynosiła 4,20, natomiast w roku akademickim 2020/2021 była jeszcze niższa – 4,16.

Tabela 7c. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy zajęcia pozwoliły Ci rozwinąć bądź zdobyć nowe umiejętności?”

Treść odpowiedzi	% odpowiedzi
zdecydowanie tak	56,6%
raczej tak	26,2%
trudno powiedzieć	9,0%
raczej nie	4,9%
zdecydowanie nie	3,3%

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 3: „Czy warunki zaliczenia zostały jasno określone na początku zajęć i były stosowane?” przedstawia tabela 7d. Odpowiedź na pytanie, czy warunki zaliczenia przedmiotu pozostały jasno określone na początku zajęć i były stosowane, była oceniona przez studentów **wysoko** – 4,55 (WUM ogółem – 4,52), średnia ocena odpowiedzi na to pytanie była równie wysoka w poprzednich latach i wynosiła dla roku 2021/2022 – 4,4, 2020/2021 – 4,35, dla 2019/2020 – 4,41.

Tabela 7d. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy warunki zaliczenia zostały jasno określone na początku zajęć i były stosowane?”

Treść odpowiedzi	% odpowiedzi
zdecydowanie tak	68,5%
raczej tak	23,4%
trudno powiedzieć	5,0%
raczej nie	Brak danych

zdecydowanie nie	Brak danych
------------------	-------------

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 4: „Czy założony w sylabusie program zajęć został zrealizowany?” przedstawia tabela 7e. Średnia ocena odpowiedzi na pytanie, czy założony w sylabusie program zajęć został zrealizowany, **pozostała nadal bardzo wysoka** i wyniosła 4,50 (średnia dla WUM ogółem- 4,45) dla porównania w poprzednim roku wyniosła 4,36, w 2020/2021 – 4,33, w 2019/2020 – 4,26.

Tabela 7e. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy założony w sylabusie program zajęć został zrealizowany?”

Treść odpowiedzi	% odpowiedzi
zdecydowanie tak	62,7%
raczej tak	27,2%
trudno powiedzieć	7,9%
raczej nie	Brak danych
zdecydowanie nie	Brak danych

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 5: „Czy do zaliczenia przedmiotu wystarczyła znajomość literatury obowiązkowej?” przedstawia tabela 7f. Średnia odpowiedzi na pytanie, czy znajomość literatury obowiązkowej wystarczyła do zaliczenia przedmiotu wyniosła 4,39 (dla WUM ogółem – 4,32) i była **wyższa** niż w poprzednich latach, gdzie wynosiła 4,32 – 2021/2022, 4,28 – 2020/2021 i 4,11 – 2019/2020.

Tabela 7f. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy do zaliczenia przedmiotu wystarczyła znajomość literatury obowiązkowej?”

Treść odpowiedzi	% odpowiedzi
zdecydowanie tak	58,4%
raczej tak	26,5%
trudno powiedzieć	11,9%
raczej nie	Brak danych
zdecydowanie nie	Brak danych

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 6: „Czy literatura obowiązkowa była dostępna w bibliotece/czytelni WUM?” przedstawia tabela 7g. Średnia ocen odpowiedzi na pytani czy literatura obowiązkowa była dostępna w bibliotece/czytelni WUM była **znacznie wyższa** niż

w latach ubiegłych i wyniosła 4,13 (średnia dla WUM ogółem – 4,05), w roku ubiegłym średnia wyniosła tylko 3,93 w roku wyniosła 2020/2021 – 3,92, natomiast w roku 2019/2020 – 3,87.

Tabela 7g. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy literatura obowiązkowa była dostępna w bibliotece/czytelni WUM?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
zdecydowanie tak	45,0%
raczej tak	26,5%
trudno powiedzieć	25,9%
raczej nie	Brak danych
zdecydowanie nie	Brak danych

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 7: „Czy udostępnione materiały dydaktyczne (w formie drukowanej lub elektronicznej) były wartościowe?” przedstawia tabela 7h. Średnia ocena jakości udostępnionych materiałów dydaktycznych (w formie drukowanej lub elektronicznej) wyniosła 4,28 (niższa niż WUM ogółem – 4,31), wyższa niż w ubiegłym roku akademickim – 4,21, średnie ocen z poprzednich edycji ankiety były porównywalne i wynosiły 4,19.

Tabela 7h. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy udostępnione materiały dydaktyczne (w formie drukowanej lub elektronicznej) były wartościowe?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
zdecydowanie tak	51,2%
raczej tak	30,3%
trudno powiedzieć	14,8%
raczej nie	0
zdecydowanie nie	0

Strukturę odpowiedzi na pytanie nr 8: „Czy uważasz zajęcia z przedmiotu za istotny element Twoich studiów?” przedstawia tabela 7i. 80% studentów Wydziału Lekarskiego uznało, że zajęcia, w których brali udział, były istotnym elementem ich studiów. Przeciwnego zdania było nieco ponad 10%. Pozostali respondenci nie potrafili jednoznacznie odnieść się do tematu. Średnia ocena zajęć jako istotnego elementu studiów była **wysoka** i wyniosła 4,16 (dla całej społeczności WUM – 4,06). W poprzednim roku akademickim wyniosła 4,14.

Tabela 7i. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz zajęcia z przedmiotu za istotny element Twoich studiów?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>%</i>
-------------------------	----------

	<i>odpowiedzi</i>
zdecydowanie tak	49,8%
raczej tak	30,2%
trudno powiedzieć	9,6%
raczej nie	6,7%
zdecydowanie nie	3,7%

Pytanie nr 9: „Czy podczas realizacji zajęć zdarzały się zbędne powtórzenia treści?” ma inną skalę odpowiedzi, opisując wyniki zaprezentowano odsetki i zestawiono je w tabeli 7j. Odsetek studentów informujących o niestwierdzeniu zbędnych powtórzeń treści podczas zajęć utrzymał się na poziomie 75,9% (w ubiegłym roku – 73%), natomiast 7,8% studentów zidentyfikowało zbędne powtórzenia treści podczas zajęć.

Tabela 7j. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy podczas realizacji zajęć zdarzały się zbędne powtórzenia treści?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
nie	75,9%
trudno powiedzieć	16,3%
tak	7,8%

Pytania 10-13 mają jeszcze inną skalę odpowiedzi, opisując wyniki zaprezentowano odsetki i zestawiono je w tabelach 6k – 6n.

W porównaniu do badań z roku akademickiego 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 **wzrósł odsetek** studentów odpowiadających twierdząco na pytanie o zapewnienie im kontaktu z pacjentem podczas zajęć klinicznych (z odpowiednio 85,8%, 78,0%, 87,0% odpowiedzi pozytywnych do 93,6% w omawianym roku).

Tabela 7k. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy podczas zajęć klinicznych zapewniono Ci kontakt z pacjentem?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
zdecydowanie nie	1,8%
raczej nie	4,6%
raczej tak	29,4%
zdecydowanie tak	64,2%

Większość badanych (87,3%) przyznało, że podczas zajęć klinicznych umożliwiono im udział w procedurach medycznych. Odsetek opinii pozytywnych w poprzednich dwóch edycjach ankiet był niższy i wyniósł 83,0% i 77%.

Tabela 7l. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy podczas zajęć klinicznych umożliwiono Ci udział w procedurach medycznych?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
zdecydowanie nie	1,5%
raczej nie	9,3%
raczej tak	35,1%
zdecydowanie tak	52,2%

Tylko w niewielkim odsetku przypadków (6,8%) studenci nie stosowali środków ochrony osobistej, chociaż takie sytuacje nie powinny mieć miejsca. Większość badanych odpowiedziała, że podczas zajęć praktycznych stosowali środki ochrony, dla porównania opinię taką wyraziła w poprzednim roku porównywalna liczba studentów.

Tabela 7m. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy podczas zajęć praktycznych stosowano środki ochrony?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
zdecydowanie nie	3,9%
raczej nie	2,9%
raczej tak	38,2%
zdecydowanie tak	54,9%

W opinii większości – 98,3% (92,0%) respondentów podczas zajęć praktycznych zapewniono studentom pomoce dydaktyczne (preparaty, narzędzia, urządzenia itp.), w poprzednim roku odsetek ten był niższy – 92,0%, natomiast w roku akademickim 2019/2020 znacznie niższy – 88,2% studentów.

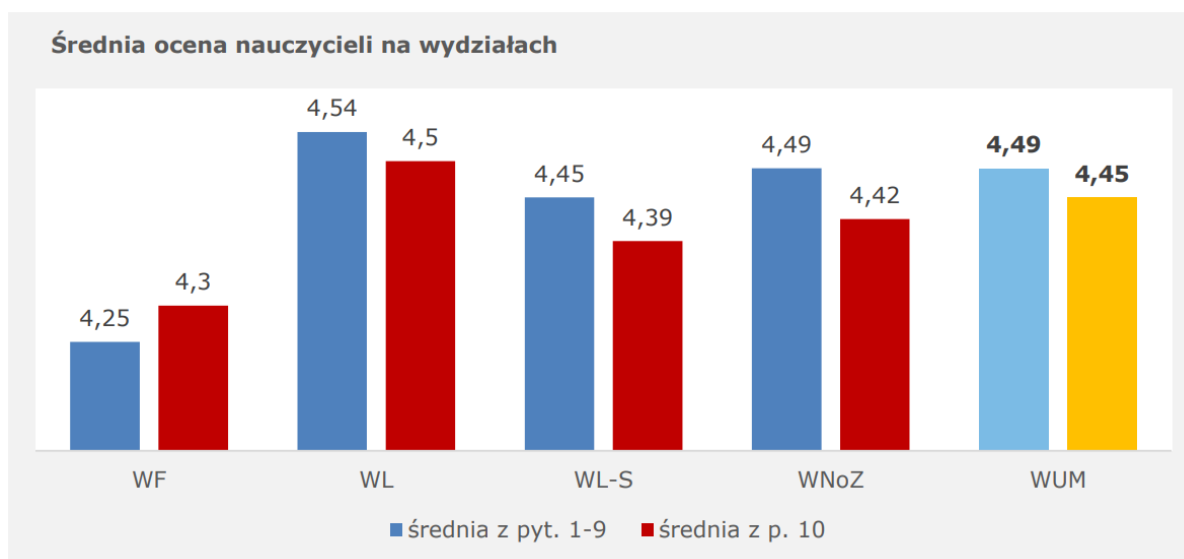
Tabela 6n. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy podczas zajęć praktycznych zapewniono Ci pomoce dydaktyczne (preparaty, narzędzia, urządzenia itp.)?”

<i>Treść odpowiedzi</i>	<i>% odpowiedzi</i>
zdecydowanie nie	0,8%
raczej nie	0,8%

raczej tak	25,4%
zdecydowanie tak	72,9%

Ocena nauczycieli

W roku akademickim 2022/2023 kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na Wydziale Lekarskim uzyskała **najwyższe** (zarówno z pytań 1-9 jak i z pytania 10 ankiety) oceny w skali Uczelni. Jest to widoczne zarówno w przypadku ogólnej średniej ocen, jak również w przypadku średnich ocen poszczególnych aspektów pracy nauczycieli akademickich. Najwyższą średnią ocenę w skali Uczelni (z dziewięciu pytań ankietowych odnoszących się do poszczególnych aspektów pracy dydaktycznej) uzyskała kadra akademicka Wydziału Lekarskiego (średnia 4,54). Biorąc pod uwagę odpowiedzi studentów na 10 pytanie (*Jak ogólnie ocenilibyś/abyś danego nauczyciela w pięciopunktowej skali?*) najwyższe noty także uzyskali nauczyciele Wydziału Lekarskiego (średnia 4,50). Porównanie średnich ocen nauczycieli na poszczególnych wydziałach przedstawia Rycina 7b.

Rycina 7b. Porównanie średnich ocen nauczycieli na poszczególnych wydziałach

Średnia ocena nauczycieli akademickich Uczelni (wyliczona ze średnich ocen każdego z dziewięciu aspektów pracy dydaktycznej) nieznacznie wzrosła w porównaniu do ubiegłego roku akademickiego i wyniosła 4,54 (w roku akademickim 2021/2022 wynosiła 4,44, w roku akademickim 2020/2021 – 4,42, w roku akademickim 2019/2020 – 4,46, w roku akademickim 2018/2019 – 4,40, a w roku akademickim 2017/2018 – 4,37).

Oceny nauczycieli akademickich Wydziału Lekarskiego to:

- **4,54** – średnia ocen z pytań 1-9 dotyczących poszczególnych aspektów pracy dydaktycznej

Wynik ten jest wyższy niż w roku akademickim 2021/2022 – 4,51 i roku akademickim 2020/2021 – 4,44.

- **4,50** – średnia ocen z pytania nr 10 „*Jak ogólnie ocenilibyś/abyś nauczyciela w pięciopunktowej skali?*”

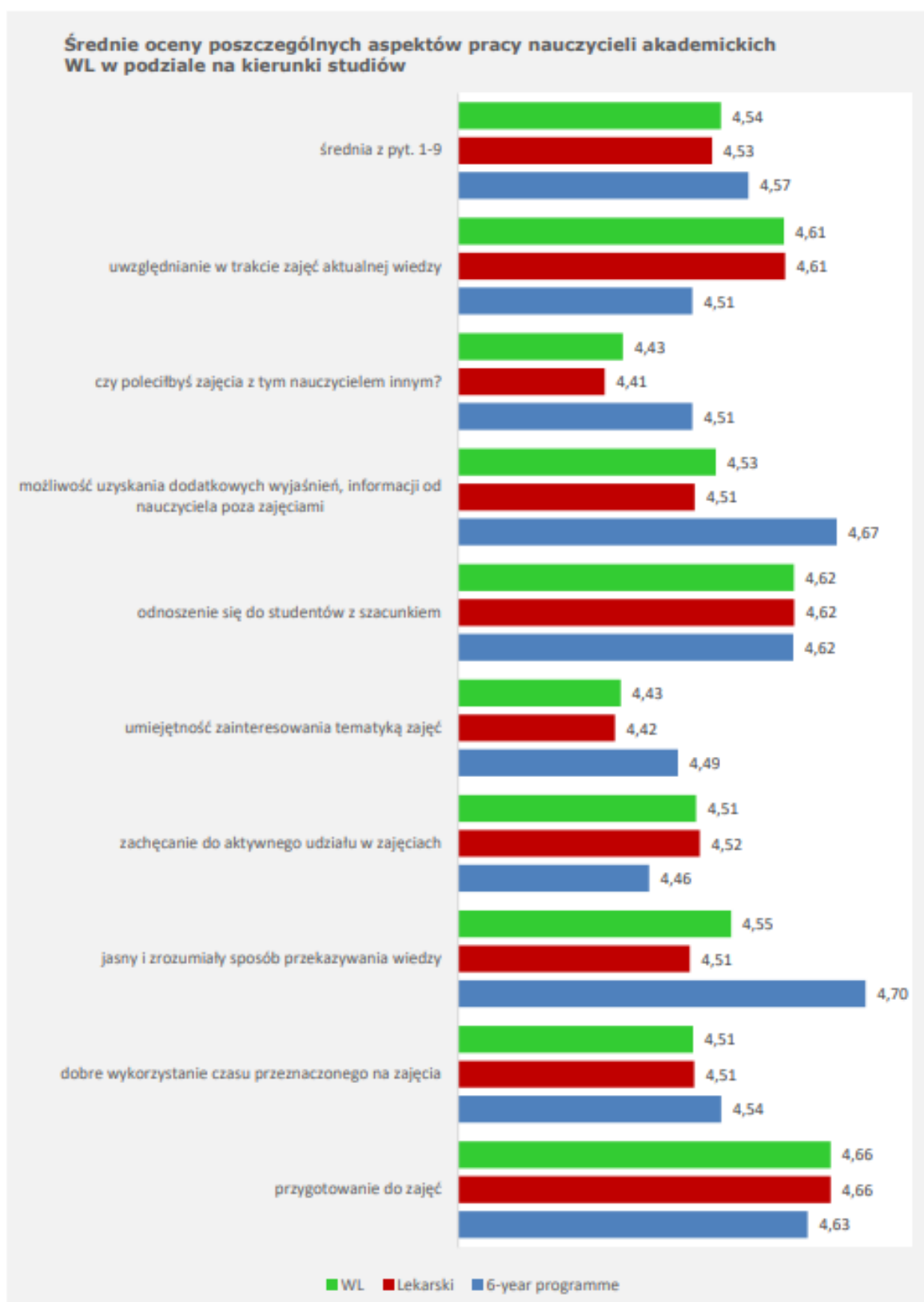
W poprzednim roku akademickim średnia ocen wynosiła 4,54, w roku akademickim 2020/2021 – 4,42.

Studenci WL najwyżej ocenili przygotowanie nauczycieli do zajęć, szacunek dla studentów oraz uwzględnianie aktualnej wiedzy z danej dziedziny, zaś najniżej umiejętność zainteresowania studentów tematyką zajęć, polecanie zajęć z danym nauczycielem innym i dobre wykorzystywanie czasu przeznaczanego na zajęcia.

kryterium oceny	średnia ocena nauczycieli WL (w skali 1-5)	
przygotowanie do zajęć	4,66	Oceny najwyższe
odnoszenie się do studentów z szacunkiem	4,62	
uwzględnianie w trakcie zajęć aktualnej wiedzy	4,61	
jasny i zrozumiały sposób przekazywania wiedzy	4,55	
możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień	4,53	
zachęcanie do aktywnego udziału w zajęciach	4,51	Oceny najniższe
dobrze wykorzystanie czasu przeznaczanego na zajęcia	4,51	
czy polecilibyś zajęcia z tym nauczycielem innym?	4,43	
umiejętność zainteresowania tematyką zajęć	4,43	

Rycina 7c. Średnie ocen nauczycieli akademickich WL w ankiecie studenckiej

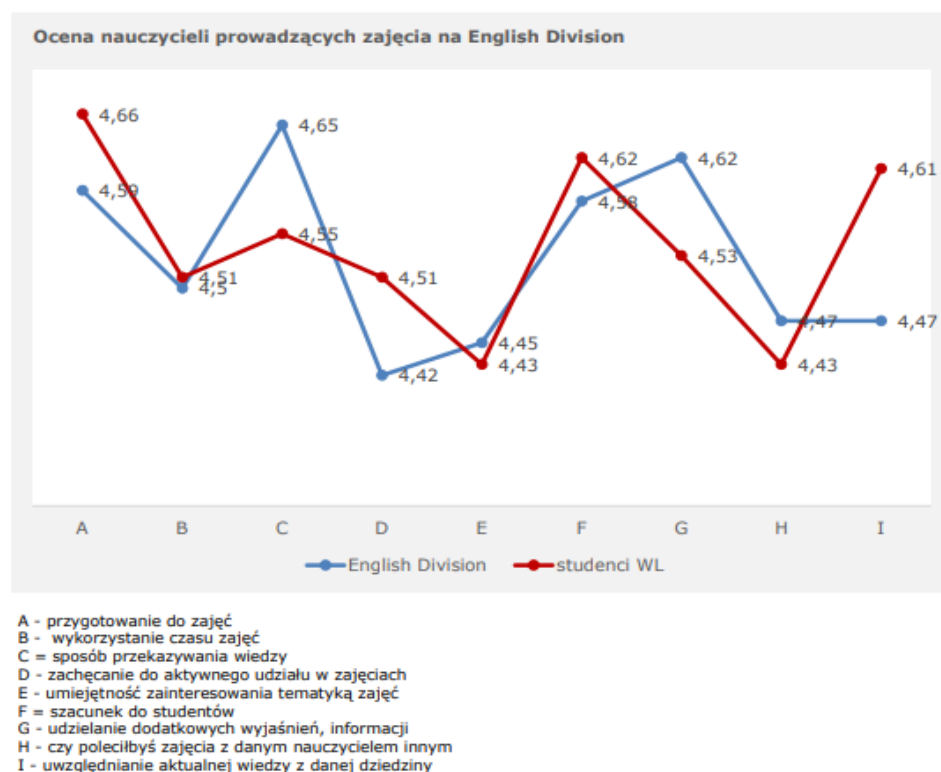
Rozkład ocen na poziomie studiów polskojęzycznych i anglojęzycznych prowadzonych na Wydziale Lekarskim pokazuje większe zróżnicowanie opinii studentów (Rycina 7d). Należy zwrócić uwagę na oceny studentów kierunku 6-year programme. Ich średnie oceny sześciu (na dziewięć) ocenianych aspektów pracy nauczycieli akademickich są **wyższe** niż studentów studiujących w języku polskim. Średnie poszczególnych aspektów pracy nauczycieli akademickich WL przedstawia Rycina 7d. Przedstawione na Rycinie 7d oceny studentów polskojęzycznych i anglojęzycznych odnoszą się do wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia (tj. nauczycieli zatrudnionych w Wydziale Lekarskim oraz w innych wydziałach Uczelni).

Rycina 7d. Średnie poszczególne aspekty pracy nauczycieli akademickich WL

Ocena nauczycieli WUM w opinii studentów English Division

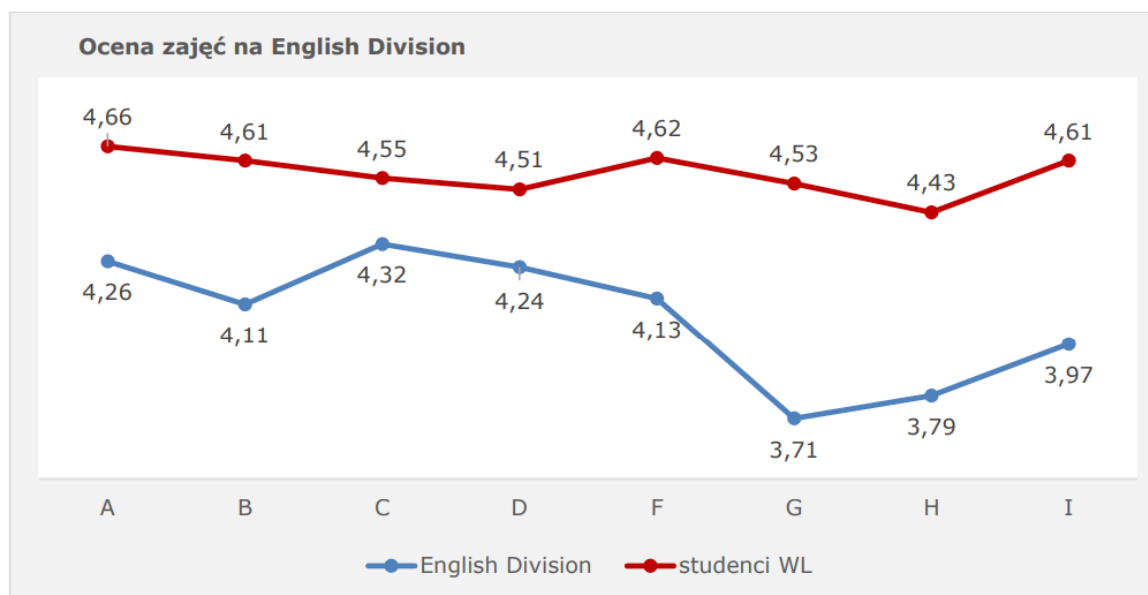
Studenci English Division ocenili pracę nauczycieli akademickich WUM wyżej niż osoby studiujące w języku polskim – ogólna średnia to 4,58 vs 4,48 (w poprzednim roku akademickim – 4,09 vs 4,44). Ocena poszczególnych aspektów pracy nauczycieli akademickich studentów English Division w porównaniu do ocen studentów WL była zróżnicowana (patrz Rycina 7e).

Rycina 7e. Porównanie średnich ocen poszczególnych aspektów pracy nauczycieli akademickich dokonanych przez studentów ED oraz studentów studiujących w języku polskim

Największe różnice między ocenami studentów ED i studentów studiujących w języku polskim dotyczą: sposobu przekazywania wiedzy (4,65 ED vs 4,55 pozostali studenci); zachęcania do aktywnego udziału w zajęciach (4,51 ED vs 4,42 pozostali) oraz uwzględniania aktualnej wiedzy z danej dziedziny (4,47 ED vs 4,61 pozostali). W trakcie badania studenci English Division proszeni byli dodatkowo o ocenę nauczycieli pod kątem ich biegłości prowadzenia zajęć w języku angielskim (Proficiency in English). Średnia ocena biegłości językowej dla całej Uczelni wynosi 4,59 (na skali 1-5). W roku akademickim 2021/22 średnia ta wynosiła 4,22, w roku akademickim 2020/21 średnia ta wynosiła 4,37, w roku akademickim 2019/20 4,33, w roku akademickim 2018/19 - 4,53, w roku akademickim 2017/18 - 4,56, w roku akademickim 2016/17 - 4,42 i 4,52 w roku akademickim 2015/16. Porównano także ocenę zajęć prowadzonych na English Division w odniesieniu do pozostałych studentów WUM.

Studenci English Division niżej niż studenci WL oceniają zajęcia. Na Rycinie 7f przedstawiono średnie oceny wybranych aspektów zajęć na WUM.

- A - Czy zajęcia poszerzyły Twoją wiedzę?
- B - Czy zajęcia pozwoliły Ci rozwinąć bądź zdobyć nowe umiejętności?
- C - Czy warunki zaliczenia przedmiotu zostały jasno określone na początku zajęć i były stosowane?
- D - Czy założony w sylabusie program zajęć został zrealizowany?
- F - Czy do zaliczenia przedmiotu wystarczyła znajomość literatury obowiązkowej?
- G - Czy literatura obowiązkowa była dostępna w bibliotece/czytelni WUM?
- H - Czy udostępnione materiały dydaktyczne (w formie drukowanej lub elektronicznej) były wartościowe?
- I - Czy uważasz zajęcia z przedmiotu za istotny element Twoich studiów?

Rycina 7f. Średnie oceny wybranych aspektów zajęć na WUM

ANALIZA ODPOWIEDZI NA PYTANIA OTWARTE

Studenci zgłosili ponad 1800 komentarzy dotyczących zajęć i nauczycieli, którzy te zajęcia prowadzili. W bazie odpowiedzi na pytania otwarte zawarte w ankiecie, po eliminacji uwag typu „nie mam zdania”, „nie mam uwag” oraz wpisów, w których studenci wskazywali powody, dla których nie dokonali oceny zajęć dydaktycznych, znalazło się łącznie 1816 wypowiedzi, z czego:

- 736 komentarzy (40,5%) dotyczyło ocenianych zajęć dydaktycznych, w tym 351 komentarzy (47,7%) dotyczyło zajęć studentów Wydziału Lekarskiego,
- 1080 komentarzy (59,5%) dotyczyło ocenianych nauczycieli akademickich, w tym 580 komentarzy (53,7%) dotyczyło nauczycieli Wydziału Lekarskiego.

W kolejnych podrozdziałach wskazane zostały, podobnie jak w raportach z ubiegłych lat, jedynie najczęściej powtarzające się uwagi studentów, dotyczące problemów i kwestii uniwersalnych na Wydziale Lekarskim mających istotny wpływ na jakość kształcenia.

Analiza wypowiedzi opisowych jest kluczowa w procesie oceny i doskonalenia jakości kształcenia, stanowiąc podstawę do identyfikacji i zbadania przyczyn wysokiej lub niskiej oceny poszczególnych zajęć i nauczycieli z perspektywy studentów, jak również propozycji zmian w procesie kształcenia.

Komentarze dotyczące zajęć dydaktycznych

W roku 2022/2023 studenci WUM wpisali w swoich ankietach 736 komentarzy w części ankiety dotyczącej zajęć dydaktycznych. Część komentarzy (około 55% wszystkich komentarzy) zawierało negatywne opinie na temat odbytych zajęć lub wskazywały na te elementy zajęć, które wzbudziły złe emocje. W trakcie opracowywania tej części danych nie wzięto pod uwagę wpisów, które nie wносиły żadnych informacji na temat ocenionych zajęć. Niektóre z nich mimo istnienia części ankiety przeznaczonej na ocenę osób prowadzących zajęcia, odnosi się do nauczycieli akademickich. Najwięcej opinii i komentarzy studentów w części ankiety dotyczącej zajęć odnosi się do ćwiczeń i seminariów (odpowiednio 38,3% oraz 36,1% wszystkich komentarzy). Blisko co szósty komentarz (15,9%) dotyczy wykładów. Blisko połowę (47,7%) opinii lub komentarzy sformułowali studenci Wydziału Lekarskiego. Studenci tego wydziału wpisali łącznie 351 komentarzy. Wśród osób, które zostawiły w swoich ankietach komentarze dotyczące zajęć, dominowali słuchacze kierunku Lekarskiego. Studenci tego kierunku wpisali 333 (45,2%) wszystkich komentarzy dotyczących zajęć.

Mocne strony zajęć

Wiele komentarzy studentów odnosiło się ogólnie do wysokiej wartości odbytych zajęć niezależnie od metody ich przeprowadzenia (tradycyjnie/online/hybrydowo). W opisach często zwracano uwagę na konkretne elementy zajęć, które decydują o ich wysokiej ocenie.

Pozytywne komentarze dotyczyły:

- a) świetnego przygotowania i organizacji zajęć,
- b) odpowiedniej formy i sposobu prowadzenia zajęć,
- c) zaangażowania osób prowadzących zajęcia, ich podejścia do studentów,
- d) wysokiej jakości materiałów i pomocy dydaktycznych.

Problemy dotyczące zajęć

Studenci licznie odpowiadali na pytanie „...które aspekty zajęć wymagają poprawy, na co warto położyć większy nacisk?”. W swoich wypowiedziach zwracali uwagę m.in. na następujące czynniki obniżające jakość kształcenia i wartość merytoryczną ocenianych zajęć:

- a) niespójną konstrukcją programu kształcenia.

- b) przeładowany program zajęć,
- c) niską jakość merytoryczną zajęć,
- d) nieodpowiedni sposób prowadzenia zajęć,
- e) złą organizację zajęć,
- f) nieobecność nauczycieli/opiekunów w trakcie zajęć, spóźnianie się nauczycieli na zajęcia,
- g) niezgodność zajęć z sylabusem,
- h) niewłaściwą, złą, stresującą atmosferą w trakcie zajęć mającą wpływ na skuteczne nauczanie,
- i) rozbieżność między treściami przekazywanymi w trakcie zajęć a zakresem wymaganej wiedzy i umiejętności,
- j) niską jakość, ograniczoną dostępność materiałów i pomocy dydaktycznych, późne ich udostępnianie.

Komentarze dotyczące nauczycieli akademickich

Liczba wypowiedzi opisowych studentów dotyczących osób prowadzących zajęcia wyniosła 1080 (rok wcześniej 920). Zdecydowanie przeważają komentarze pozytywne, które stanowiły ok. 65% wszystkich komentarzy. Zdecydowana większość uwag odnosi się do osób prowadzących zajęcia, choć niektóre dotyczą również samych zajęć, ich zawartości merytorycznej, organizacji i problemów z tym związanych. Blisko 54% opinii lub komentarzy sformułowali studenci Wydziału Lekarskiego. Łącznie wpisali ich 580. Respondenci najczęściej wypowiadali się na temat nauczycieli budzących szacunek i uznanie, posiadających ogromną wiedzę oraz umiejętność jej przekazywania. Z punktu widzenia oceny i poprawy jakości kształcenia w Uczelni, istotnym jest zidentyfikowanie zarówno słabych, jak i mocnych stron ocenianych nauczycieli.

Pozytywne opinie dotyczące nauczycieli

Pozytywne opinie dotyczące nauczyciela akademickiego dotyczyły cech dobrego dydaktyka. Studenci zwracali uwagę na szeroką wiedzę i umiejętność jej przekazywania, przygotowanie do zajęć, rzetelność, zaangażowanie, entuzjizm, cierpliwość, otwartość i dostępność dla studentów, chęć udzielania wyjaśnień i tłumaczenia niezrozumiałych elementów zajęć, umiejętność zainteresowania wykładanym przedmiotem, umiejętność stworzenia atmosfery, dobry kontakt ze studentami, okazywany im szacunek, pozytywne cechy osobowe.

Negatywne komentarze dotyczące nauczycieli

W swoich uwagach krytycznych studenci najczęściej sygnalizowali:

- a) niskie kompetencje merytoryczne niektórych osób prowadzących zajęcia,
- b) nieaktualną wiedzę,
- c) niedostateczne przygotowanie i umiejętności dydaktyczne, organizacyjne,
- d) głoszenie nienaukowych teorii, narzucanie swoich poglądów (na różne tematy nie związane z przedmiotem nauczania),
- e) niewielkie zainteresowanie niektórych nauczycieli prowadzonymi zajęciami, pracą ze studentami.
- f) niepunktualność i/lub nieobecność nauczycieli na zajęciach,
- g) brak szacunku do studentów, pacjentów, współpracowników, używanie wulgaryzmów, niestosowne lub agresywne zachowania,
- h) wprowadzanie atmosfery strachu, stresu,
- i) niejasne zasady zaliczeń, ocen, zmiany zasad zaliczeń w trakcie semestru, niejednakowe traktowanie wszystkich studentów,
- j) seksizm, ocena studentów ze względu na ich wygląd, pochodzenie, głoszenie swoich poglądów (w tym etycznych, religijnych).

Komentarze studentów English Division

W analizowanej edycji badania AOZINA Studenci English Division zamieścili w swoich ankietach łącznie 38 opinii i komentarzy - 18 z nich dotyczyło zajęć, w których uczestniczyli badani (swoje komentarze wpisało 17 studentów 6-year programme), a 20 komentarzy dotyczyło nauczycieli, którzy te zajęcia prowadzili (19 studentów 6-year programme).

Komentarze dotyczące nauczycieli sklasyfikowano jako:

- pozytywne (chwalące zajęcia lub nauczyciela),
- negatywne (podkreślające niezadowolenie z pracy nauczyciela lub przebiegu zajęć).

Wśród komentarzy dotyczących nauczycieli zdecydowaną większość stanowią opinie pozytywne. Studenci ED podkreślali:

- uprzejmość, szacunek, dobre nastawienie do studentów, pomoc ze strony niektórych nauczycieli, pasję nauczania,
- możliwość kontaktu z pacjentami mówiącymi po angielsku,
- udzielanie odpowiedzi na pytania studentów,
- dobrej jakości prezentacje,
- dobry angielski niektórych nauczycieli, ich profesjonalizm, posiadaną wiedzę,
- atrakcyjne formy zajęć,

- dobrą organizację.

Opinia negatywna była jedna: *“Did not show up to clinical class.”*

Jeżeli chodzi o opinie dotyczące zajęć, prawie połowę z nich (9 z 19) stanowiły opinie pozytywne. Zwykle sprowadzały się do jednego zdania: *good course* lub *everything was good*. Pojawiły się również pojedyncze odpowiedzi, które wskazywały te elementy zajęć, które mogłyby zostać zmienione.

Opinie negatywne skupiały się na:

- braku dostępu do materiałów dydaktycznych, wskazano przypadek niechęci udostępnienia materiałów i zalecenia zakupu podręcznika jednej z osób prowadzących zajęcia,
- braku zajęć praktycznych,
- braku umiejętności rozróżnienia rodzaju zajęć,
- błędach w prezentacjach, bardzo złym angielskim wykładowców, długości zajęć i wielkości grup studenckich

Komentarze do ankiety

W roku 2022/2023 studenci również zgłosili swoje uwagi dotyczące samej ankiety. Komentarze i uwagi dotyczyły głównie problemu z oceną osoby prowadzącej zajęcia. Podobnie jak w poprzednich latach, respondenci także w tej edycji badania zwracali uwagę na niekompletną bazę osób prowadzących zajęcia w WUM. Kwestionariusz oceny przedmiotu nie mógł zostać wysłany bez dokonania oceny co najmniej jednego nauczyciela, studenci oceniali osobę losowo wybraną z listy. Podobnie jak w ubiegłych latach, brak możliwości oceny nauczyciela wynikał również z faktu, że studenci albo nie pamiętali, albo nie wiedzieli, z kim mieli zajęcia. Studenci tłumaczyli, że nie mogąc znaleźć prowadzących na liście, oceniali losowo wybrane osoby, gdyż tylko w ten sposób mogli zakończyć ankietę. Zjawisko to zasygnalizowano kilkadziesiąt razy.

Rekomendacje

Z punktu widzenia jakości kształcenia istotna jest szczegółowa analiza wypowiedzi opisowych studentów na poziomie wydziałowym i poszczególnych jednostek w celu zidentyfikowania przyczyn wysokiej lub niskiej oceny poszczególnych zajęć i nauczycieli oraz podjęcia stosownych działań doskonalących. Jak wiadomo, w roku akademickim 2023/2024 weszła nowa skrócona wersja ankiety, ale z zachowaniem możliwości komentarzy studentów. Umożliwi to porównanie oceny zajęć i nauczycieli dokonanych przez studentów w aktualnym roku akademickim.

8. Analiza wybranych elementów warunków studiowania w latach 2018/2019 – 2022/2023

W przedstawionej analizie wykorzystano dane dotyczące Wydziału Lekarskiego przedstawione w corocznych uczelnianych analizach „Wyniki ogólnouczelnianej, studenckiej ankiety oceny warunków studiowania – Raport za rok akademicki ...” z lat 2018/2019 – 2021/2022 oraz przeprowadzoną przez Zespół analizę źródłowego zbioru danych z Ankiety Oceny Warunków Studiowania z roku 2022/2023.

Celem analizy było prześledzenie zmian w ocenach wybranych elementów warunków studiowania. Spośród kilkunastu elementów warunków studiowania będących przedmiotem Ankiety wybrano do analizy przede wszystkim te, które mają charakter wydziałowy, tj. takie które mogą być usprawniane na poziomie wydziałowym.

Analizą objęto oceny:

- pracy Dziekanatu,
- planu zajęć,
- Wirtualnego Dziekanatu,
- opiekuna roku,
- informacji dla studentów w zakresie obowiązkowych badań lekarskich i praktyk na stronie WUM,
- wydziałowych stron internetowych,
- przypadki naruszania praw pacjentów przez pracowników administracji i nauczycieli akademickich.

Udział studentów w ankiecie:

W części ogólnej ankiety w roku 2022/23 udział wzięło 104 studentów Wydziału Lekarskiego, co stanowi 2,74% studentów Wydziału. W części ankiety dotyczącej sekretariatów jednostek wzięło udział 48 studentów, co stanowi 1,27% z 3792 studentów. Ze względu na **znikomą reprezentatywność** badania dotyczącego oceny sekretariatów zrezygnowano z analizy tego zakresu badania. Wyniki analizy pozostałych elementów oceny warunków studiowania ze względu na **bardzo małą reprezentatywność** powinny być traktowane z dużą ostrożnością.

Tabela 8a. Ocena funkcjonowania dziekanatów (*Jak ogólnie ocenia Pan/i funkcjonowanie swojego dziekanatu?*)

Rok	bardzo dobrze (%)	raczej dobrze (%)	średnio (%)	raczej źle (%)	bardzo źle (%)	średnia	Miejsce WL na WUM
2018/19	19	40	32	7	2	3,67	5 na 5
2019/20	16	38	35	7	5	bd	3 lub 4 na 5
2020/21	8	41	35	14	2	3,36	5 na 5
2021/22	16	47	27	6	4	3,66	3 na 5
2022/23	16	48	26	5	5	3,66	bd

Analiza rozkładów odpowiedzi oraz średniej oceny nie wskazuje na występowanie zmian oceny funkcjonowania Dziekanatu w czasie. Komentarze dotyczące roku 2022/23 mają charakter incydentalny: 4 – negatywne i 2 pozytywne.

Tabela 8b. Ocena planu zajęć

Rok	bardzo dobry (%)	raczej dobry (%)	przeciętny (%)	raczej zły (%)	zły (%)	średnia	Miejsce WL na WUM
2018/19	bd	bd	bd	bd	bd	3,62	1 na 5
2019/20	bd	bd	bd	bd	bd	3,87	1 na 5
2020/21	14	58	20	7	1	3,77	1 na 5
2021/22	21	56	13	10	0	3,87	1 na 5
2022/23	26	51	15	6	1	3,97	bd

Studenci Wydziału Lekarskiego w ostatnich 5 latach dobrze oceniają plany zajęć, najlepiej spośród wszystkich wydziałów WUM. W komentarzach dominują komentarze pozytywne -16 nad negatywnymi – 5.

Tabela 8c. Ocena systemu Wirtualnego Dziekanatu (Czy obecna forma systemu Wirtualnego Dziekanatu jest funkcjonalna?)

Rok	zdecydowanie tak (%)	raczej tak (%)	brak zdania (%)	raczej nie (%)	zdecydowanie nie (%)	średnia	Miejsce WL na WUM
2018/19	11	19	30	18	22	2,8	5 na 5
2019/20	12	29	30	16	13	3,1	5 na 5

2020/21	4	32	25	24	14	2,88	5 na 5
2021/22	8	42	16	23	10	3,15	4 na 5
2022/23	9	45	15	21	6	3,41	bd

Studenci Wydziału Lekarskiego **dość krytycznie oceniają funkcjonowanie systemu Wirtualnego Dziekanatu**. W tej kwestii odnotowano 16 komentarzy. Większość z nich nie dotyczy kwestii merytorycznych systemu, a **kwestii technicznych** jego funkcjonowania, takich jak np. powolność reagowania systemu, zawieszania się, trudności w udzielaniu odpowiedzi w ankietach.

Tabela 8d. Ocena opiekuna roku (Czy wie Pan/i który z nauczycieli akademickich jest opiekunem Pana/i roku?)

Rok	Tak (%)	Nie (%)	średnia Tak WUM (%)	Miejsce WL na WUM Tak (%)
2018/19	42	58	bd	5 na 5
2019/20	43	57	bd	5 na 5
2020/21	50	50	bd	5 na 5
2021/22	67	33	77	5 na 5
2022/23	69	31	bd	bd

Miarą oceny instytucji opiekuna roku jest posiadanie wiedzy o tym, który z nauczycieli pełni funkcję opiekuna roku. Odsetek studentów WL, posiadających wiedzę kto jest opiekunem roku wykazuje **tendencję wzrostową**. Niemniej studenci w ostatnich latach WL zajmują pod tym względem ostatnie miejsce w Uczelni.

Tabela 8e. Ocena informacji na stronie WUM – obowiązkowe badania lekarskie

Rok	bardzo dobrze (%)	raczej dobrze (%)	trudno powiedzieć (%)	raczej źle (%)	bardzo źle (%)	średnia	Miejsce WL na WUM
2018/19	25	30	32	9	4	3,61	3 na 5
2019/20	24	28	32	12	4	3,53	4 na 5
2020/21	9	39	38	11	3	3,39	5 na 5
2021/22	13	44	33	7	3	3,58	2 na 5

2022/23	20	33	30	7	2	3,57	bd
---------	----	----	----	---	---	------	----

Odsetek studentów WL oceniających bardzo dobrze lub dobrze informacje dotyczące badań dodatkowych wynosi ponad 50% (z wyjątkiem roku 2020/2021. Zmniejsza się odsetek oceniających te informacje średnio, a także źle i raczej źle.

Tabela 8f. Ocena informacji na stronie WUM – praktyki obowiązkowe

Rok	bardzo dobrze (%)	raczej dobrze (%)	trudno powiedzieć (%)	raczej źle (%)	bardzo źle (%)	średnia	Miejsce WL na WUM
2018/19	26	35	26	8	5	3,7	1 na 5
2019/20	21	25	31	16	7	3,36	3 na 5
2020/21	10	42	32	12	4	3,42	3 na 5
2021/22	18	45	29	6	2	3,69	1 na 5
2022/23	20	50	15	7	2	3,86	bd

Ocena informacji na temat **obowiązkowych praktyk jest pozytywna** i zauważalny jest trend poprawy w tym zakresie. W ostatnim roku oceny pozytywne (bardzo dobrze i raczej dobrze) osiągnęły 70% odpowiedzi, przy stosunkowo niskim odsetku ocen negatywnych. Oceny studentów WL w tym przypadku są nie gorsze niż średnie na WUM.

Tabela 8g. Ocena informacji na stronie Wydziału (Jak ocenia Pan/i stronę internetową swojego Wydziału pod względem dostępności informacji?)

Rok	bardzo dobrze (%)	raczej dobrze (%)	średnio (%)	raczej źle (%)	bardzo źle (%)	średnia	Miejsce WL na WUM
2018/19	16	42	25	12	5	3,51	2 na 5
2019/20	16	30	30	16	8	3,32	2 na 5
2020/21	10	48	24	14	4	3,47	3 na 5
2021/22	12	61	13	12	2	3,68	1 na 5
2022/23	22	52	15	8	-	3,78	bd

Odsetki oceniających pozytywnie dostępność informacji na stronie internetowej Wydziału przekraczają 70% i mają trend wzrostowy. Jednocześnie widocznie spada liczba ocen negatywnych.

Naruszanie praw studentów (Naruszanie praw studentów przez pracowników administracji i nauczycieli akademickich /N/) – liczbę przypadków w poszczególnych rodzajach naruszeń praw studentów zestawiono w tabelach od 8h do 8l.

Tabela 8h. Naruszenie godności /N/

Rok	administracja			nauczyciele		
	jeden raz	rzadko	często	jeden raz	rzadko	często
2018/19	10	14	1	20	30	3
2019/20	15	15	7	22	40	7
2020/21	33	38	11	82	110	27
2021/22	8	2	4	13	7	5
2022/23	-	1	2	-	-	-

Więcej zgłoszeń **naruszania godności studentów dotyczy nauczycieli**. Od roku 2020/2021, kiedy zgłoszono rekordową liczbę takich przypadków ze strony administracji i nauczycieli widoczny jest znaczny spadek liczby zgłoszeń. W ostatnim roku akademickim wystąpiły tylko **pojedyncze zgłoszenia dotyczące administracji i brak takich zgłoszeń dotyczących nauczycieli**.

Tabela 8i. Dyskryminacja ze względu na płeć /N/

Rok	administracja			nauczyciele		
	jeden raz	rzadko	często	jeden raz	rzadko	często
2018/19	4	12	1	18	48	14
2019/20	8	10	2	25	43	9
2020/21	26	39	6	94	131	23
2021/22	5	1	3	9	6	3
2022/23	-	-	2	5	1	

Trendy zgłoszeń przypadków dyskryminacji ze względu na płeć są podobne jak w przypadku zgłoszeń naruszania godności, z tym, że w ostatnim roku było kilka zgłoszeń dotyczących nauczycieli.

Tabela 8j. Naruszanie prywatności /N/

Rok	administracja			nauczyciele		
	jeden raz	rzadko	często	jeden raz	rzadko	często
2018/19	6	8	0	15	17	0
2019/20	10	10	2	7	20	3
2020/21	19	32	10	51	56	16
2021/22	7	0	2	8	3	3
2022/23	-	1	2	2	1	-

Trendy zgłoszeń przypadków dyskryminacji ze względu na naruszenie prywatności są podobne jak w przypadku zgłoszeń pozostałych rodzajów naruszenia praw studentów.

Tabela 8k. Poglądy, przekonania /N/

Rok	administracja			nauczyciele		
	jeden raz	rzadko	często	jeden raz	rzadko	często
2018/19	5	7	1	11	19	4
2019/20	4	10	1	10	23	2
2020/21	21	36	8	62	101	18
2021/22	5	2	3	11	5	3
2022/23	-	-	2	1	1	-

Trendy zgłoszeń przypadków dyskryminacji ze względu na poglądy lub przekonania są podobne jak w przypadku zgłoszeń pozostałych rodzajów naruszenia praw studentów.

Tabela 8l. Narodowość, rasa /N/

Rok	administracja			nauczyciele		
	jeden raz	rzadko	często	jeden raz	rzadko	często
2018/19	3	4	0	4	4	0

2019/20	2	7	1	3	6	2
2020/21	14	22	6	81	113	29
2021/22	4	1	4	7	3	3
2022/23	-	-	2	1	1	-

Trendy zgłoszeń przypadków dyskryminacji ze względu na narodowość lub rasę są podobne jak w przypadku zgłoszeń pozostałych rodzajów naruszenia praw studentów.

Podsumowanie:

Analiza porównawcza wyników Ankiety Oceny Warunków Studiowania za lata 2018/19 do 2022/23 wykazała brak wyraźnych zmian w zakresie oceny:

- funkcjonowania Dziekanatu,
- informacji na stronie WUM dotyczącej obowiązkowych badań lekarskich.

Trendy poprawy ocen są zauważalne w zakresie:

- planu zajęć,
- systemu Wirtualnego Dziekanatu,
- wiedzy, kto jest opiekunem roku,
- informacji na stronie WUM dotyczącej obowiązkowych praktyk,
- dostępności informacji na stronie internetowej Wydziału.

Po roku 2020/2021, kiedy zgłoszono rekordową liczbę przypadków naruszeń praw studentów ze strony administracji i nauczycieli widoczny jest znaczny spadek liczby zgłoszeń. Przypadki zgłoszeń, biorąc pod uwagę liczbę studentów Wydziału można określić jako incydentalne.

Wniosek:

Konieczne są dalsze działania dla poprawy funkcjonowania Dziekanatu oraz dostępności informacji przydatnych dla studentów.

9. Analiza sprawności kształcenia i uzyskanych efektów uczenia się studentów polskojęzycznych

a. Średnie ocen uzyskanych z egzaminów

Analizę przeprowadzono na podstawie danych z roku akademickiego 2022/2023 i porównano z danymi uzyskanymi w roku akademickim 2021/2022, 2020/2021 oraz 2019/2020.

Celem analizy było monitorowanie osiągniętych przez studentów efektów kształcenia w zakresie poszczególnych przedmiotów. Wyniki analizy przedstawiono poniżej.

I rok

Anatomia prawidłowa – średnia ocen 3,10 (wyższa niż w poprzednich dwóch latach – 2,88 i 2,85, niższa niż w roku 2019/2020 – 3,48). **Histologia z embriologią** – średnia ocen 3,50 (nieznacznie niższa w porównaniu do poprzedniego roku – 3,60 i roku 2020/2021 – 3,79 oraz do 2019/2020 – 3,98).

II rok

Średnia ocen z **biochemii z elementami chemii** – 3,54 (niższa niż w poprzednich latach – odpowiednio 3,78 i 3,62; znacznie niższa niż w roku 2019/2020 – 4,27). Średnia ocen z **cytofizjologii** – 3,71 (porównywalna z rokiem poprzednim – 3,73, znacznie niższa niż w roku 2020/2021 – 4,86 oraz w roku akademickim 2019/2020 – 4,35). Średnia ocen z **fizjologii z patofizjologią** – 3,11 (niższa niż w poprzednich porównywanych latach – 3,24, 3,27 i 3,39). Średnia ocen z **immunologii** – 3,31 (w poprzednich latach porównywalna – 3,28 i 3,28 znacznie niższa w porównaniu do roku 2019/2020 – 4,45). Średnia ocen z **języka obcego** – 4,08 (niższa od średniej z zeszłych dwóch lat roku i roku 2019/2020 – odpowiednio 4,32; 4,65 i 4,36). Średnia ocen z **parazytologii** – 3,57 (niższa niż w poprzednich latach – odpowiednio 3,79; 3,83, ale wyższa niż w roku 2019/2020 – 3,44).

III rok

Średnia ocen z **farmakologii z toksykologią** – 3,46 (wyższa w porównaniu do poprzedniego roku – 3,37, jednak niższa niż w roku 2020/2021 – 3,96 oraz w 2019/2020 – 3,92). Średnia ocen z **genetyki** – 3,91 (wyższa w porównaniu do poprzedniego roku – 3,71, jednak znacznie niższa w porównaniu do 2020/2021 – 4,38, wyższa niż w roku 2019/2020 – 3,61). Średnia ocen z **mikrobiologii** – 3,78 (wyższa niż w poprzednim roku – 3,50, porównywalna z rokiem 2020/2021 – 3,78). Średnia ocen z **diagnostyki laboratoryjnej** – 3,67 (porównywalna do poprzedniego roku – 3,60 niższa od lat poprzednich – odpowiednio 3,80 i 3,93). Średnia ocen z **patomorfologii** – 3,72 (wyższa w porównaniu do poprzedniego roku – 3,49, niższa niż w latach 2020/2021 i 2019/2020 – odpowiednio 3,88 i 4,73).

IV rok

Średnia ocen z **chorób zakaźnych** – 4,40 (znacznie wyższa niż w zeszłym roku – 4,06, niższa natomiast niż w roku akademickim 2020/2021 – 4,71, w roku akademickim 2019/2020 – 4,07). Średnia ocen z **dermatologii z wenerologią** – 3,45 (niższa niż w zeszłym roku – 3,63, znacznie niższa niż w roku akademickim 2020/2021 – 4,66, natomiast w roku 2019/2020 – 3,99). Średnia ocen z **laryngologii** – 4,09 (porównywalna z rokiem poprzednim – 4,04, znacznie niższa w

porównaniu do roku 2020/2021 oraz 2019/2020 – 4,63 i 4,62). Średnia ocen z **radiologii** – 4,50 (wyższa niż w poprzednim roku – 4,26 oraz roku 2020/2021 – 4,22). Średnia ocen z **urologii** – 4,64 (znacznie wyższa niż w poprzednim roku akademickim – 4,10 (również wyższa niż w roku 2020/2021 i 2019/2020 – odpowiednio 4,55 i 4,19).

V rok

Średnia ocen z egzaminu z **anestezjologii i intensywnej terapii** wyniosła 4,45. Średnia ocen z egzaminu z **neurologii** wyniosła 4,07. Średnia ocen z egzaminu z **onkologii** wyniosła 4,89. Egzamin z **ortopedii i traumatologii narządu ruchu** - średnia ocen z egzaminu wyniosła 3,90. Egzamin z **prawa i medycyny sądowej** – średnia ocen z egzaminu wyniosła 4,62. Średnia ocen z egzaminu z **okulistyki** wyniosła 3,88.

VI rok

Średnia ocen z **pediatrii** – 4,35 (porównywalna z poprzednimi latami – 4,34, 4,35 i 4,38). Średnia ocen z **chirurgii** – 4,30 (porównywalna do poprzedniego roku – 4,31, wyższa w porównaniu do roku 2020/2021 – 4,09, porównywalna z rokiem 2019/2020 – 4,39). Średnia ocen z **ginekologii i położnictwa** – 4,01 (zdecydowanie wyższa niż w poprzednim roku – 3,83, niższa niż w latach 2020/2021 i 2019/2020 – 4,48 i 4,42). Średnia ocen z **medycyny rodzinnej** – 4,21 (niższa w porównaniu do poprzedniego roku – 4,52 oraz roku 2019/2020 – 4,75, porównywalna do roku 2020/2021 – 4,16). Średnia ocen z **chorób wewnętrznych** – 4,29 (porównywalna do poprzednich lat – 4,39 i 4,32, niższa niż w 2019/2020 – 4,75). Średnia ocen z **medycyny ratunkowej** – 4,97 (znacznie wyższa niż w poprzednim roku – 4,39, porównywalna z latami 2020/2021 i 2019/2020 odpowiednio – 4,95 i 4,97). Średnia ocen z **psychiatrii** – 4,30 (niższa w porównaniu do poprzednich lat – 4,62 i 4,56, porównywalna z rokiem 2019/2020 – 4,29).

b. Zdawalność egzaminów

I rok

Anatomia prawidłowa – egzaminu nie zdało w pierwszym terminie 34,3% (mniej niż w roku poprzednim - 45,1% przystępujących), w III terminie – 0,8% (w poprzednim roku - 4,3%). **Histologia z embriologią** – egzaminu nie zdało w I terminie 14,8% przystępujących (w poprzednim roku – 10,3%), w III terminie – 2,2% (w poprzednim roku akademickim – 1,0%).

II rok

Egzaminu z **biochemii z elementami chemii** nie zdało w I terminie 9,8% vs 7,8% w poprzednim roku, w III terminie 0,94% vs 0,86% w roku 2021/2022. Egzaminu z **cytofizjologii** w I terminie nie zdało 5,4% studentów (znacznie mniej niż w roku poprzednim – 12,3%), w III

terminie (0,17% vs 0,94%). **Fizjologia z patofizjologią** – egzaminu nie zdało w I terminie 27% przystępujących (znacznie więcej niż w poprzednim roku – 17,7%), w III terminie zdali wszyscy w porównaniu do ubiegłego roku, kiedy nie zdało 0,47% wszystkich przystępujących. Zdawalność egzaminu z **immunologii** w I terminie wyniosła 75,7% (w poprzednim roku – 73,0%), egzaminu nie zdało 2,36% studentów vs 2,98% w roku 2021/2022. Egzaminu z **języka obcego** w I terminie nie zdało 3,4% vs 1,9% w roku poprzednim, podobnie jak w latach poprzednich wszyscy przystępujący ostatecznie zdali egzamin. Egzamin z **parazytologii** nie zdało 0,51% przystępujących (w poprzednim roku zdawalność była 100,0%).

III rok

Egzaminu **farmakologii z toksykologią** w I terminie nie zdało 12,8% studentów, w III – 0,62% przystępujących. Egzamin z **genetyki** – 2,2% przystępujących nie zdało egzaminu w pierwszym terminie. Aż trzy osoby (0,47%) nie zdały egzaminu w III terminie (rok wcześniej – 0,17%). Egzamin z **mikrobiologii** zdało 99,89% (w poprzednim roku wszyscy przystępujący zdali egzamin). **Diagnostyka laboratoryjna** – 0,31% przystępujących nie zdało egzaminu (w poprzednim roku akademickim egzamin zdali wszyscy). Egzaminu z **patomorfologii** nie zdało aż 1,1% studentów – znacznie więcej w porównaniu do poprzedniego roku (0,18%).

IV rok

Egzaminu z **chorób zakaźnych** w I terminie nie zdało 0,4% przystępujących – zdali w II terminie (podobnie było w roku poprzednim). Egzamin z **dermatologii z wenerologią** – zdawalność egzaminu w I terminie wyniosła 83,7% (znacznie niższa niż w poprzednim roku – 91,36%), trzy osoby nie zdały egzaminu w III terminie – 0,55% (w ubiegłym roku – 0,18%). Zdawalność egzaminu z **laryngologii** w I terminie wyniosła 98,5%, jedna osoba (0,18%) nie zdała egzaminu (w poprzednim roku zdali wszyscy). Zdawalność egzaminu z **radiologii** w I terminie wyniosła 99,6%, wszyscy przystępujący zdali egzamin. Egzamin z **urologii** – 0,2% studentów nie zdało egzaminu w I terminie, wszyscy studenci zdali egzamin w II terminie.

V rok

Zdawalność egzaminu z **anestezjologii i intensywnej terapii** wyniosła 96,5% (niższa niż w poprzednim roku akademickim – 99,8%, wszyscy przystępujący zdali egzamin. Zdawalność egzaminu z **neurologii** wyniosła 99,3%, 4 studentów – 0,70% nie zdało w III terminie. Egzamin z **onkologii** zdało w I terminie 99,8% przystępujących, jedna osoba nie zdała w III terminie. Zdawalność egzaminu z **ortopedii i traumatologii narządu ruchu i prawa i medycyny sądowej** wyniosła 100%. Egzamin z **okulistyki** zdało – 97,2% w I terminie, jedna osoba nie zdała egzaminu w III terminie (0,17%).

VI rok

Egzamin z **pediatrii** – jedna z przystępujących do egzaminu nie zdała go. Egzaminu z **chirurgii** nie zdało 1,8% w I terminie, wszyscy zdali w drugim terminie. Egzamin z **ginekologii i położnictwa** –1,3% przystępujących nie zdało egzaminu w I terminie (w poprzednim roku 5,1%), wszyscy zdali w II terminie. Egzamin z **medycyny rodzinnej** zdali wszyscy studenci w I terminie. Zdawalność egzaminu z **chorób wewnętrznych** w I terminie wyniosła 96,0%, 1 osoba (0,15% przystępujących) nie zdała egzaminu w III terminie. Egzamin z **medycyny ratunkowej i psychiatrii** został zdany przez wszystkich przystępujących studentów w I terminie.

Podsumowanie

1. Stwierdzono wyższą zdawalność egzaminu z **anatomii prawidłowej** 99,2% vs 95,7% w roku 2021/2022.
2. Uzyskiwana średnia ocena z **anatomii prawidłowej** była wyraźnie wyższa niż w poprzednich dwóch latach, przekraczała poziom 3,0 (3,10 vs 2,88 i 2,85 w poprzednich latach).
3. Po anatomii prawidłowej najniższa średnia ocen uzyskiwana była z **fizjologii z patofizjologią**, wynosiła 3,11 i była znacznie niższa niż w poprzednich latach.
4. Średnia ocen z **histologii z embriologią** była niższa na przestrzeni analizowanych lat.
5. Lepsza była zdawalność **cytofizjologii** w pierwszym terminie niż w roku poprzednim.
6. Średnia ocen z **biochemii z elementami chemii** nadal była znacznie niższa niż w pierwszym roku pandemii
7. Najwyższa średnia ocen uzyskiwana była z **medycyny ratunkowej** – 4,97.
8. Egzaminy V i VI roku studiów zdawane były w większości w I terminie.

Zwraca uwagę fakt, iż w stosunku do pierwszego roku pandemicznego, gdy egzaminy odbywały się zdalnie, w kolejnym roku **egzaminów przeprowadzanych stacjonarnie średnia ocen uległa obniżeniu** z wielu przedmiotów klinicznych.

c. Sprawność kształcenia na kierunku lekarskim

I rok

Odsetek studentów promowanych wynosił 85,0%, jednocześnie 15,0% skreślono z listy studentów (porównywalnie z rokiem 2021/2022)

II rok

Odsetek studentów promowanych wynosił 97,0%, 1,3% powtarzało II rok studiów i 1,7% uczniów skreślono z listy studentów WUM (w poprzednim roku akademickim wyniki wynosiły odpowiednio – 97,85%; 0,78% i 1,53%).

III rok

Spośród 649 studentów rozpoczynających III rok, 636 ukończyło rok w terminie (98,0%). Odsetek studentów powtarzających III rok wyniósł 1,0%. Skreślono z listy 1,0% studentów (w poprzednim roku akademickim wyniki wynosiły odpowiednio – 97,48%, 0,51% i 0,34% studentów).

IV rok

Spośród 585 studentów rozpoczynających IV rok, 99,0% (580 osób) ukończyło rok akademicki, 0,30% powtarzało rok, natomiast 0,70% skreślono z listy studentów (w poprzednim roku akademickim wyniki wynosiły odpowiednio – 98,16%, 0,33% i 0,15%).

V rok

Odsetek studentów promowanych na VI rok wyniósł 98,0% (600 osób). V rok powtarzało 1,0% studentów, taki sam odsetek został skreślony z listy studenckich (w poprzednim roku akademickim wyniki wynosiły odpowiednio – 99,6%, 0,15% i 0,15%).

Tabela 9a. Sprawność kształcenia na kierunku lekarskim (studenci polskojęzyczni)

Tabela 1. Sprawność kształcenia w roku akademickim 2022/2023 na kierunku lekarskim WL.					
Rok studiów	Liczba studentów rozpoczynających rok	Liczba studentów kończących rok w terminie	Odsetek (%) studentów promowanych	Odsetek (%) studentów powtarzających rok	Odsetek (%) studentów skreślonych
I	693	590	85,00%	-	15,00%
II	595	576	97,00%	1,30%	1,70%
III	649	636	98,00%	1,00%	1,00%
IV	585	580	99,00%	0,30%	0,70%
V	600	585	98,00%	1,00%	1,00%
VI	635	625	98,00%	1,00%	1,00%
Razem	3757	3592	96%	0,70%	3,30%

d. Oceny na dyplomie

Ocenę bardzo dobrą na zakończenie studiów na kierunku lekarskim (studenci polskojęzyczni) w roku akademickim 2022/2023 uzyskało 69 studentów, co stanowiło 11,0% absolwentów (w poprzednim roku 11,7%). Ocenę ponad dobrą (4,5) na dyplomie uzyskało 31,2% (w

poprzednim roku 29,1% absolwentów), zaś dobrą (4,0) – 43,5% (poprzednio 41,9%). Ocenę dość dobrą (3,5) otrzymało 12,6% (w poprzednim roku akademickim – 16,3%), natomiast dostateczną (3,0) – 1,6% studentów (poprzednio – 0,8%).

Oceny na dyplomie wśród absolwentów kierunku lekarskiego i ED przedstawia tabela 19.

Tabela 9b. Oceny na dyplomie absolwentów WL (studenci polskojęzyczni i ED)

Oceny na dyplomie absolwentów kierunku lekarskiego z roku 2023		
Ocena na dyplomie	Liczba absolwentów, którzy uzyskali daną ocenę	
	Liczba absolwentów kierunku lekarskiego	Liczba absolwentów kierunku English Division
3 (dostateczny)	10	6
3,5 (dość dobry)	79	28
4 (dobry)	272	35
4,5 (ponad dobry)	195	14
5 (bardzo dobry)	69	3
Razem	625	86

10. Analiza sprawności kształcenia i uzyskanych efektów uczenia się studentów English Division

a. Średnie ocen uzyskanych z egzaminów

Analizę przeprowadzono na podstawie danych z roku akademickiego 2022/2023. Celem analizy było monitorowanie osiągniętych przez studentów efektów kształcenia w zakresie średnich uzyskanych ocen z poszczególnych przedmiotów. Wyniki analizy przedstawiono poniżej.

I rok

Anatomia prawidłowa – średnia ocen wyniosła 2,62. Egzamin z **Histologii z embriologią** – średnia ocen wyniosła 2,97.

II rok

Średnia ocen z **biochemii z elementami chemii** wyniosła 2,5, zaś średnia ocen z **fizjologii z patofizjologią** – 3,08. Egzamin z **immunologią** – średnia ocen wyniosła 4,78, zaś średnia ocen z egzaminu z **cytofizjologii** – 3,43.

III rok

Średnia ocen z egzaminu z **radiologii** wyniosła 4,23. Średnia ocen z egzaminu z **genetyki** wyniosła 3,75. Egzamin z **parazytologii** – średnia ocen wyniosła 4,20. Egzamin z **mikrobiologii** – średnia ocen wyniosła 2,76. Średnia ocen z egzaminu z **języka polskiego** to 3,75. Średnia ocen z egzaminu z **diagnostyki laboratoryjnej** to 2,96. Średnia ocen z egzaminu z **patomorfologii** wyniosła 3,95.

IV rok

Średnia ocen z egzaminu z **chorób zakaźnych** wyniosła 3,69, zaś średnia ocen z egzaminu z **dermatologii z wenerologią** – 3,16. Egzamin z **laryngologii** – średnia ocen wyniosła 3,00. Egzamin z **farmakologii klinicznej** – średnia ocen wyniosła – 3,24. Średnia ocen z egzaminu z **urologii** wyniosła 3,77.

V rok

Średnia ocen z egzaminu z **anestezjologii i intensywnej terapii** wyniosła 4,09. Średnia ocen z egzaminu z **neurologii** wyniosła 3,33. Średnia ocen z egzaminu z **onkologii** wyniosła 3,74. Egzamin z **ortopedii i traumatologii narządu ruchu** - średnia ocen z egzaminu wyniosła 3,45. Egzamin z **medycyny sądowej z elementami prawa** – średnia ocen z egzaminu wyniosła 4,57. Średnia ocen z egzaminu z **okulistyki** wyniosła 3,83.

VI rok

Średnia ocen z egzaminu z **pediatrii** wyniosła 3,25. Średnia ocen z egzaminu z **chirurgii** – 3,75. Egzamin z **ginekologii i położnictwa** – średnia ocen wyniosła 4,01. Średnia ocen z egzaminu z **medycyny rodzinnej** wyniosła 3,95. Średnia ocen z egzaminu z **chorób wewnętrznych** to 3,98. Egzamin z **medycyny ratunkowej** – średnia ocen wyniosła 4,71. Średnia ocen z egzaminu z **psychiatrii** wyniosła 3,95.

b. Zdawalność egzaminów

Analizę przeprowadzono na podstawie danych z roku akademickiego 2022/2023. Celem analizy było monitorowanie osiągniętych przez studentów efektów kształcenia w zakresie zdawalności egzaminów z poszczególnych przedmiotów. Wyniki analizy przedstawiono poniżej.

I rok

Zdawalność egzaminu z **anatomii prawidłowej** wyniosła 89% (wyższa niż w poprzednim roku akademickim oraz 2020/2021 – odpowiednio 86,0% i 83,0%). W pierwszym terminie egzamin zdało tylko 24% dopuszczonych osób (rok wcześniej dużo więcej – 52,0%). Zdawalność egzaminu z **histologii z embriologią** wyniosła 96,0%, tak samo jak w roku akademickim

2021/2022, 69,0% studentów zdało egzamin w I terminie (w poprzednim roku znacznie mniej – 54,0%).

II rok

Zdawalność egzaminów z **biochemii** wyniosła 97,0% (rok wcześniej – 96,0%, dwa lata wcześniej – 99,0%), z **cytofizjologii** – 99,0% (rok wcześniej – 96,0%, dwa lata wcześniej – 98,0%), z **fizjologii z patofizjologią** – 99,0% (rok wcześniej – 100,0%, dwa lata wcześniej – 97,0%) i **immunologii** – 100,0% (podobnie rok wcześniej, zaś dwa lata wcześniej – 96,0%).

III rok

Zdawalność egzaminów z **radiologii, parazytologii i genetyki** wyniosła 100,0% (podobnie w latach poprzednich). Zdawalność egzaminu z **mikrobiologii** wyniosła 97,0% (wyższa niż w zeszłym roku – 95,0%), **patomorfologii** – 100,0% (rok wcześniej – 98,0%), z **języka polskiego** – 96,0% (w poprzednim roku była niższa – 90,0%, dwa lata wcześniej wyniosła 96,0%). Najniższa zdawalność wśród egzaminów na III roku, podobnie jak rok wcześniej, dotyczyła egzaminu z **diagnostyki laboratoryjnej** – 93,0% (rok wcześniej – 89,0%).

IV rok

Zdawalność egzaminów z **laryngologii i farmakologii klinicznej** wyniosła 98,0% (rok wcześniej 100,0%), **dermatologii i urologii** wyniosła 97,0% (rok wcześniej 100,0%). Egzamin z **chorób zakaźnych** zdali wszyscy przystępujący (rok wcześniej 98,0%).

V rok

Zdawalność egzaminów z **anestezjologii i intensywnej terapii** wyniosła 100,0% (tak jak rok wcześniej), **medycyny sądowej z elementami prawa** wyniosła 98,0% (rok wcześniej 100,0%). Egzamin z **neurologii** zaliczyło 97,0% (tak samo jak rok wcześniej).

VI rok

Zdawalność egzaminów z **ginekologii i położnictwa, chirurgii, medycyny rodzinnej, medycyny ratunkowej, chorób wewnętrznych, medycyny ratunkowej, psychiatrii i pediatrii** wyniosła 100,0%.

Podsumowanie

1. **Anatomia prawidłowa** jest egzaminem, którego w pierwszym terminie nie zdaje prawie połowa studentów ED, podobnie jak przedmiotu **histologia z embriologią**.
2. Zdawalność egzaminów II roku studiów: **biochemii z elementami chemii, cytofizjologii, fizjologii z patofizjologią** oraz **immunologii** była w większości 100%.
3. Na III roku studiów najniższa zdawalność dotyczyła egzaminu z **diagnostyki laboratoryjnej** – 89,0%.

4. W tym roku egzamin z neurologii w pierwszym terminie zdała większość studentów ED – 94%
5. Od V roku studiów zdawalność egzaminów w pierwszym terminie jest duża, osiągnęła ponad 90%.
6. Zdawalność egzaminów VI roku studiów wynosi 100%

Przeprowadzona analiza wskazuje na prawidłową realizację zakładanych efektów kształcenia. Nadal rekomendowane jest wykonanie szczegółowej analizy przyczyn niezaliczonych w III terminie egzaminów na pierwszych trzech latach studiów.

c. Oceny na dyplomie

Ocenę bardzo dobrą na zakończenie studiów na kierunku lekarskim w języku angielskim w roku akademickim 2022/2023 uzyskało 3 studentów, co stanowiło 3,5% absolwentów. Ocenę ponad dobrą (4,5) na dyplomie uzyskało 16,3%, zaś dobrą (4,0) – 40,7%. Ocenę dość dobrą (3,5) otrzymało 32,6%, natomiast dostateczną (3,0) – 7,0% studentów. Oceny na dyplomie wśród absolwentów kierunku lekarskiego i ED zawarte są w tabeli 9b.

11. Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez studentów

Dyplomy ukończenia studiów w roku akademickim 2022/2023 uzyskało 625 studentów Wydziału Lekarskiego i 86 absolwentów English Division.

Wśród absolwentów kierunku lekarskiego w języku polskim dyplomy z wyróżnieniem otrzymało **35 absolwentów**, którzy uzyskali średnią ocen minimum 4,60. Medal – **Złoty Laur** dla najlepszego absolwenta kierunku lekarskiego wraz z dyplomem z wyróżnieniem za średnią ocen 4,92 odebrała Wiktoria Grycuk.

Złoty Laur Absolwenta studiów ED programu 6-letniego nie został przyznany, podobnie jak żaden z absolwentów kierunku lekarskiego ED nie otrzymał dyplomu z wyróżnieniem.

Studenci i absolwenci z nagrodami za działalność naukową:

Dziewięcioro studentek i studentów oraz sześcioro absolwentów i absolwentek Wydziału Lekarskiego otrzymało od prof. Zbigniewa Gacionga, rektora WUM nagrody indywidualne i zespołowe za przygotowanie wybitnych prac naukowych lub współudział w ich przygotowaniu.

Nagrody indywidualne I stopnia otrzymali trzej studenci Wydziału Lekarskiego:

- **Igor Jaszczyszyn** za pracę pt. "Machine-designed biotherapeutics: opportunities, feasibility and advantages of deep learning in computational antibody discovery" oraz pracę pt. "AbDiver: a tool to explore the natural antibody landscape to aid therapeutic design";
- **Grzegorz Procyk** za cykl prac dotyczących markerów w chorobach układu sercowo-naczyniowego;
- **Jaromir Tomasik** za pracę pt. "Next generations of CAR-T cells - new therapeutic opportunities in hematology?" oraz pracę pt. "Inflammasomes-New Contributors to Blood Diseases".

Nagrody indywidualne II stopnia zostały przyznane dwóm studentkom Wydziału Lekarskiego:

- **Agacie Gawel** za pracę pt. "Metal-Based Nanostructured Therapeutic Strategies for Glioblastoma Treatment - An Update";
- **Matyldzie Kubacz** za pracę pt. "In Vitro Diffuse Large B-Cell Lymphoma Cell Line Models as Tools to Investigate Novel Immunotherapeutic Strategies".

Nagrodę zespołową II stopnia otrzymał:

- zespół z Wydziału Lekarskiego w składzie: **Bartosz Walkowski** (student), **Marcin Kleibert** (absolwent) i **Miłosz Majka** (absolwent) za pracę pt. "Insight into the Role of the PI3K/Akt Pathway in Ischemic Injury and Post-Infarct Left Ventricular Remodeling in Normal and Diabetic Heart".

Nagrodę zespołową III stopnia otrzymały dwa zespoły:

- Absolwent i absolwentka Wydziału Lekarskiego: **Marcin Kleibert** i **Iga Płachta** za pracę pt. "Treatment of Malignant Adnexal Tumors of the Skin: A 12-Year Perspective" oraz pracę pt. "Myocarditis Induced by Immunotherapy in Metastatic Melanoma - Review of Literature and Current Guidelines";
- Studenci i studentki oraz absolwentki Wydziału Lekarskiego: **Sara Emerla** (studentka), **Alicja Jodczyk** (absolwentka), **Przemysław Kasiak** (student), **Wiktoria Stańska** (studentka), **Katarzyna Ulaszewska** (absolwentka) za pracę pt.: "Factors Associated

with Willingness to Receive a COVID-19 Vaccine in Adult Polish Population-A Cross-Sectional Survey".

12. Analiza realizacji praktyk wakacyjnych

a. Kierunek lekarski w języku polskim

Celem analizy była ocena realizacji wakacyjnych praktyk studenckich na kierunku lekarskim w roku akademickim 2022/2023. Większości udało się odbyć obowiązkowe praktyki wakacyjne – 98,0% (znacznie więcej niż w poprzednim roku akademickim – 90,6%) – tabela 12a. Najmniej studentów odbyło praktyki wakacyjne po III i IV roku – odpowiednio 97,4% i 97,1%. Wszyscy studenci odbyli praktyki po I roku studiów.

Tabela 12a. Odsetek studentów odbywających praktyki wakacyjne na kierunku lekarskim w roku akademickim 2022/2023

PRAKTYKI WAKACYJNE WYDZIAŁ LEKARSKI - KIERUNEK LEKARSKI W JĘZYKU POLSKIM						
ROK AKADEMICKI 2022/2023						
	PRAKTYKA PO I ROKU	PRAKTYKA PO II ROKU	PRAKTYKA PO III ROKU	PRAKTYKA PO IV ROKU	PRAKTYKA PO V ROKU	%
Ogólna Liczba studentów na danym roku kierunek lekarski	601	581	649	585	600	
Liczba studentów którzy odbyli praktyki	601	581	633	568	587	98,00%
Liczba studentów, którzy nie odbyli praktyk, w tym:	0	0	17	17	13	2,00%

b. Kierunek lekarski w języku angielskim

Celem analizy była ocena realizacji wakacyjnych praktyk studenckich na kierunku lekarskim w języku angielskim w roku akademickim 2022/2023. Większości studentów udało się odbyć obowiązkowe praktyki wakacyjne (91%). Najwięcej studentów odbyło praktyki wakacyjne po IV roku i po V roku (wszyscy – 100%), najmniej po I roku studiów (tabela 12b).

Tabela 12b. Odsetek studentów odbywających praktyki wakacyjne na kierunku lekarskim w języku angielskim w roku akademickim 2022/2023.

PRAKTYKI WAKACYJNE WYDZIAŁ LEKARSKI - KIERUNEK LEKARSKI W JĘZYKU ANGIELSKIM						
ROK AKADEMICKI 2022/2023						
	PRAKTYKA PO I ROKU	PRAKTYKA PO II ROKU	PRAKTYKA PO III ROKU	PRAKTYKA PO IV ROKU	PRAKTYKA PO V ROKU	%
Ogólna Liczba studentów na danym roku kierunek lekarski	159	74	72	126	80	
Liczba studentów którzy odbyli praktyki	80	66	55	124	80	91%

Liczba studentów którzy nie odbyli praktyk	16	7	14	2	0	9%
--	----	---	----	---	---	----

Podsumowanie

1. W roku akademickim 2022/2023 większości studentów kierunku lekarskiego polskojęzycznego i anglojęzycznego udało się odbyć obowiązkowe praktyki wakacyjne.
2. Konieczne jest monitorowanie jakości odbywanych praktyk wakacyjnych – hospicacje.

13. Analiza wyników Lekarskiego Egzaminu Końcowego (LEK)

Do Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji jesiennej 2023 przystąpiło 8442 osób (rok wcześniej znacznie mniej – 7186 osób), w tym 1131 absolwentów i studentów ostatniego roku Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (w sesji jesiennej 2022 – 970).

Średni wynik LEK ogółem to 163,36 punktów (rok wcześniej wyższy – 165,64), maksymalny wynik wyniósł 192 pkt. – uzyskał go student Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, a minimalny 65 pkt – uzyskał go student studiujący na uczelni zagranicznej. Zdawalność wyniosła 98,1% dla wszystkich uczelni (w zeszłym roku 98,8%).

Spośród przystępujących do LEK z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w sesji jesiennej 2023 egzaminu nie zdało 1,5% przystępujących (znacznie więcej niż w poprzednim roku – 0,26%). Średni wynik LEK to 166,20 (w sesji jesiennej 2022 – 168,42 punktu). Jest to wynik wyższy niż średnia ogółem dla wszystkich przystępujących – 163,36. (Tabela 13a).

uczelnia	zgłoszonych	przystąpiło	zdało	nie zdało	nieobecni	średni wynik	odch. stand.	wynik min.	wynik maks.
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	462	390	386	4	72	169,00	15,20	96	190
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	584	486	481	5	98	166,81	15,77	93	189
Warszawski Uniwersytet Medyczny	1300	1131	1114	17	169	166,20	17,39	83	192
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	435	375	369	6	60	166,19	17,17	83	191
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	315	252	249	3	63	165,62	15,31	103	186
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	783	670	654	16	113	165,60	18,66	67	190
Gdański Uniwersytet Medyczny	533	443	436	7	90	165,22	17,40	96	190
Collegium Medicum UMK im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy	327	268	265	3	59	164,59	15,80	97	184
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	1192	1004	997	7	188	164,41	15,95	75	191
Uczelnia Łazarzkiego z siedzibą w Warszawie	38	36	36	0	2	164,06	12,97	113	179
Uniwersytet Medyczny w Łodzi	1216	1017	1006	11	199	163,89	17,49	70	190
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	946	813	798	15	133	163,70	17,76	61	189
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	183	163	162	1	20	163,52	15,25	87	186
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	183	158	155	3	25	162,79	17,96	105	187
Uniwersytet Rzeszowski	237	200	195	5	37	161,86	19,61	93	190
Uniwersytet Zielonogórski	137	110	106	4	27	161,26	17,32	96	184
Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu	49	42	41	1	7	158,24	20,34	96	188
Uniwersytet Opolski	61	49	48	1	12	155,84	20,48	96	185
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego z siedzibą w Krakowie	144	102	99	3	42	154,94	19,45	102	164
uczelnie zagraniczne	680	597	566	31	83	150,54	21,71	65	186
przystępujący w j. angielskim	170	136	119	17	34	136,89	22,98	80	176
OGÓŁEM	9975	8442	8282	160	1533	163,36	18,38	61	192

Tabela 13a. Zbiorcze wyniki Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji jesiennej 2023

Podczas jesiennej sesji Lekarskiego Egzaminu Końcowego w 2023 roku wśród zdających, którzy ukończyli studia w ciągu 2 ostatnich lat, absolwenci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego uzyskali **1 miejsce** (rok wcześniej – 7 miejsce, w 2021 – 5 miejsce), osiągając **średnią 172,92 punktów** (w roku 2022 w sesji jesiennej – 171,09, w 2021 – 164,68 pkt.). Na drugim miejscu w rankingu uplasowało się Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego osiągając 172,32 punkty. Studenci WUM stanowili najliczniejszą grupę zdających - 338 osób (Tabela 13b).

uczelnia	zgłoszonych	przystąpiło	zdało	nie zdało	nieobecni	średni wynik	odch. stand.	wynik min.	wynik maks.
Warszawski Uniwersytet Medyczny	373	338	337	1	35	172,92	11,33	105	192
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	168	155	154	1	13	172,32	12,38	107	190
Gdański Uniwersytet Medyczny	176	159	159	0	17	169,72	13,13	110	190
Uniwersytet Medyczny w Łodzi	338	291	291	0	47	169,71	12,24	121	190
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	193	170	168	2	23	169,53	13,95	93	188
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	181	164	164	0	17	168,70	13,21	116	188
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	267	242	241	1	25	168,67	13,99	107	186
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	68	59	59	0	9	167,71	12,78	126	186
Collegium Medicum UMK im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy	112	99	99	0	13	167,35	12,14	114	184
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	371	321	319	2	50	167,28	14,03	103	187
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	235	211	209	2	24	166,92	16,44	102	188
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	68	56	56	0	12	166,20	13,26	121	183
Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu	1	1	1	0	0	166,00		166	166
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	96	79	78	1	17	165,33	15,00	106	185
Uniwersytet Rzeszowski	93	85	82	3	8	164,40	18,18	99	185
Uczelnia Łazarzkiego z siedzibą w Warszawie	1	1	1	0	0	162,00		162	162
Uniwersytet Zielonogórski	59	48	46	2	11	160,21	17,42	101	184
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego z siedzibą w Krakowie	61	49	47	2	12	157,51	18,50	108	183
uczelnie zagraniczne	98	89	87	2	9	152,71	18,47	97	182
przystępujący w j. angielskim	76	66	57	9	10	137,06	21,45	91	173
OGÓLEM	3035	2683	2655	28	352	167,32	15,47	91	192

Tabela 13b. Zbiorcze wyniki Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji jesiennej 2023 r., tych którzy ukończyli studia w ostatnich 2 latach według ukończonej uczelni.

Do Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji wiosennej 2023 przystąpiło 9828 osób – znacznie więcej niż w sesji jesiennej 2023, w tym 1043 absolwentów i studentów ostatniego roku Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Średni wynik LEK ogółem to 161,11 (niższy niż w sesji wiosennej – 163,36 punktów) maksymalny wynik wyniósł 192 pkt. – uzyskał go student Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego (najwyższa punktacja studenta Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wyniosła 189 punktów), a minimalny 0 pkt – uzyskał go student Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Zdawalność wyniosła 97,1% dla wszystkich uczelni (niższa niż w sesji jesiennej 2023 – 98,1%).

Spośród przystępujących do LEK z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w sesji wiosennej 2023 egzaminu nie zdało 2,4% przystępujących (znacznie więcej niż sesji jesiennej – 1,5%). Średni wynik LEK to 164,28. Jest to wynik wyższy niż średnia ogółem dla wszystkich przystępujących – 161,11 punktów. (Tabela 13c).

Zbiornicze wyniki Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji wiosennej 2023 r.

uczelnia	zgłoszonych	przystąpiło	zdało	nieobecnych	nie zdało	średnia	sd	wynik_min	wynik_maks
Collegium Medicum UMK im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy	347	305	303	42	2	166,76	14,64	85	187
Uczelnia Łazarskiego z siedzibą w Warszawie	12	12	12	0	0	166,17	10,96	139	175
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	602	498	484	104	14	165,95	18,74	66	189
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	820	727	712	93	15	164,90	19,40	0	191
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	722	633	620	89	13	164,60	18,62	60	188
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	339	300	296	39	4	164,44	17,27	87	186
Warszawski Uniwersytet Medyczny	1236	1043	1018	193	25	164,28	20,38	30	189
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	207	170	165	37	5	163,52	18,88	86	186
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	490	424	422	66	2	163,41	18,92	93	192
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	444	376	367	68	9	163,40	19,53	78	187
Uniwersytet Medyczny w Łodzi	1143	1004	983	139	21	163,33	18,94	55	190
Uniwersytet Zielonogórski	152	133	130	19	3	162,97	16,16	95	186
Uniwersytet Opolski	77	76	75	1	1	162,70	17,61	88	186
Gdański Uniwersytet Medyczny	530	450	438	80	12	162,23	20,48	88	189
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	144	127	124	17	3	161,75	18,55	89	183
Uniwersytet Rzeszowski	245	220	212	25	8	161,67	20,49	90	187
Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu	51	48	48	3	0	160,06	15,32	118	183
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	1343	1143	1112	200	31	160,02	20,44	68	187
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego z siedzibą w Krakowie	147	126	125	21	1	159,71	16,77	86	185
uczelnie zagraniczne	542	467	436	75	31	149,76	22,51	58	183
przystępujący w j. angielskim	235	201	155	34	46	131,67	27,18	51	177
OGÓŁEM	9828	8483	8237	1345	246	161,11	18,86	0	192

Tabela 13c. Zbiornicze wyniki Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji jesiennej 2023

Podczas wiosennej sesji Lekarskiego Egzaminu Końcowego w 2023 roku wśród zdających, którzy ukończyli studia ponad 2 lata temu, absolwenci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego uzyskali **2 miejsce** (w zeszłym roku – 1 miejsce) osiągając średnią 170,29 punktów (w zeszłym roku znacznie mniej – 166,98 punktów). Jest to suma punktów powyżej średniej dla sesji jesiennej 2023. Studenci WUM stanowili najliczniejszą grupę zdających. (tabela 13d).

uczelnia	zgłoszonych	przystąpiło	zdalo	nieobecnych	nie zdalo	średnia	sd	wynik_min	wynik_max
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	201	175	175	26	0	171,04	13,41	122	190
Warszawski Uniwersytet Medyczny	484	415	411	69	4	170,29	15,35	80	189
Gdański Uniwersytet Medyczny	245	205	204	40	1	168,45	15,36	96	189
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	253	222	218	31	4	168,43	16,94	60	185
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	185	153	150	32	3	168,36	14,49	105	187
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	235	197	193	38	4	168,02	16,75	88	189
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	318	275	270	43	5	167,27	19,87	0	191
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	59	52	52	7	0	167,10	13,78	118	182
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	490	386	385	104	1	167,02	14,10	85	186
Uniwersytet Medyczny w Łodzi	449	381	379	68	2	166,59	14,92	86	190
Collegium Medicum UMK im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy	122	107	107	15	0	166,43	14,00	120	187
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	113	97	97	16	0	166,31	14,33	121	185
Uniwersytet Rzeszowski	100	83	80	17	3	166,18	19,55	99	187
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	80	64	62	16	2	165,70	16,66	99	186
Uniwersytet Zielonogórski	59	46	45	13	1	162,76	18,28	95	186
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego z siedzibą w Krakowie	50	38	37	12	1	157,50	20,15	86	179
uczelnie zagraniczne	140	126	117	14	9	149,57	23,62	81	181
przystępujący w j. angielskim	42	34	28	8	6	137,09	24,84	91	177
OGÓLEM	3625	3056	3010	569	46	164,12	17,02	0	191

Tabela 13d. Zbiorcze wyniki Lekarskiego Egzaminu Końcowego w sesji wiosennej 2023 r., tych którzy ukończyli studia ponad 2 lata temu według ukończonej uczelni.

Wnioski i rekomendacje:

1. W tym roku po raz pierwszy do egzaminu w sesji wiosennej przystąpiła większa liczba osób niż w sesji jesiennej.
2. Nadal należy promować na Wydziale inicjatywy dydaktyczne mające na celu umożliwienie studentom (a później absolwentom) uzyskiwanie lepszych wyników na LEK.

14. Analiza fakultetów – opis stanu faktycznego

Oferta fakultetów skierowana do studentów Wydziału Lekarskiego w roku akademickim 2023/2024 obejmowała łącznie 71 przedmiotów, z czego 63 przedmioty zgłoszono na semestr zimowy, a 47 na semestr letni. Studenci mieli możliwość do zapoznania się z sylabusami przed prowadzonymi zapisami. Ponadto, na stronie internetowej widniała tabela zbiorcza przedmiotów do wyboru wraz z informacjami o sposobie prowadzenia zajęć oraz informacjami dotyczącymi planowanego miejsca ich odbycia. W semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023 uruchomiono 45 przedmiotów do wyboru.

1. Forma weryfikacji efektów uczenia się w zgłoszonych fakultetach - zaliczenie przedmiotu.
2. Sposoby weryfikacji efektu uczenia się w zgłoszonych fakultetach - Zgłaszane w sylabusach sposoby weryfikacji efektu uczenia się obejmowały różne aktywności. Najczęściej były to zadania, testy oraz prezentacje wykonane przez studentów. Autorzy pojedynczych sylabusów nie wskazywali sposobów weryfikacji efektu uczenia się.
3. Kryterium zaliczenia fakultetów - W znakomitej większości przedstawionych sylabusów jako kryterium zaliczenia wskazywane były dokładne kryteria zaliczenia testu końcowego. Autorzy kilku sylabusów wskazali obecność na zajęciach jako kryterium zaliczenia danego przedmiotu.

Zagadnienia problemowe:

1. Forma zajęć

Zajęcia fakultatywne prowadzone są w trybie zdalnym w czasie rzeczywistym, w formie e-learningu oraz w postaci zajęć prowadzonych przez asystentów w sposób tradycyjny. Sposób prowadzenia zajęć jest określony w sylabusie.

Sposób przeprowadzenia zajęć powinien być uwzględniony w rozliczeniu pensum.

Biorąc pod uwagę fakultatywny charakter zajęć, wydaje się, że nie ma potrzeby ujednoczenia ich formy.

2. Forma zaliczenia

Podobnie jak w pkt 1., biorąc pod uwagę fakt, że zajęcia mają charakter fakultatywny oraz możliwość wykroczenia poza obowiązkowe ramy programowe i dowolność wyboru formy ich przeprowadzenia, wydaje się, że nie ma potrzeby ujednoczenia formy oceny efektów kształcenia. Warto jednak zaznaczyć, że różnice w sposobie zaliczenia (tylko obecność, zaliczenie testowe, kolokwium ustne, prezentacja, samodzielne rozwiązywanie zadań) mogą być czynnikiem wpływającym na zainteresowanie danymi zajęciami.

3. Ocena przeprowadzonych zajęć przez uczestników

Ankieta studencka nie zawiera pytań dotyczących zajęć fakultatywnych. Biorąc pod uwagę różnorodność oferowanych fakultetów, wprowadzenie ujednoczonych pytań dotyczących przeprowadzonych zajęć stanowi duże wyzwanie, a uzyskane odpowiedzi prawdopodobnie nie pozwoliłyby na jednoznaczne wnioski dotyczące ich jakości. W związku z tym wydaje się zasadne dodanie do ankiety studenckiej kilku pytań ogólnych

dotyczących fakultetów i przeprowadzenie szczegółowej oceny zajęć w ankiecie wewnętrznej.

4. Brak informacji na temat zajęć fakultatywnych, które się nie odbyły

Z danych dotyczących zajęć fakultatywnych wynika, że liczba uruchomionych zajęć jest niższa niż liczba zajęć planowanych, zarówno w semestrze zimowym, jak i letnim. Dodatkowo, liczba dostępnych sylabusów zajęć fakultatywnych przekracza liczbę zajęć planowanych. Wydaje się zatem, że jest potrzeba aby:

- dostępne były tylko sylabusy zajęć planowanych,
- uzyskiwać wiedzę na temat przyczyn odstąpienia od planowanych zajęć.
- wycofać z oferty zajęć fakultety, na które w dwóch kolejnych nie zapisała się wymagana minimalna liczba uczestników.

15. Rekomendacje WZJK

Po przeprowadzeniu wyżej opisanych analiz, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia rekomenduje:

1. Dalsze systematyczne i intensywne **upraktycznianie** zajęć dydaktycznych, przede wszystkim klinicznych, ale i przedklinicznych.
2. Monitorowanie wdrażania zmian programowych zaakceptowanych przez Rady Programowe, w szczególności **realizację zajęć praktycznych** przez poszczególne jednostki, w tym z przedmiotu Chirurgia, Medycyna Rodzinna i Interna Praktyczna, gdzie zgłoszono trudności związane z wielkością grup ćwiczeniowych
3. Dalsze systematyczne **zwiększanie liczby hospitacji** przeprowadzanych na Wydziale, z uwzględnieniem zajęć fakultatywnych i praktyk wakacyjnych, przeprowadzanie **hospitacji kompleksowych**, promowanie **hospitacji wewnętrznych**, dążenie do objęcia nimi każdego nauczyciela.
4. Poszerzenie **liczby osób** profesjonalnie przygotowanych do hospitacji zajęć dydaktycznych wraz z przygotowaniem **obowiązkowych kursów pedagogicznych** dla tych osób; odpowiednie motywowanie ich do realizacji powierzanych zadań; konieczne jest opracowanie uczelnianych wytycznych dotyczących konfliktu interesów w procesie kontroli innych nauczycieli.
5. Przeprowadzenie wewnętrznej i zewnętrznej **oceny protokołu z zajęć hospitowanych** i odpowiednią jego modyfikację, aby był bardziej dopasowany do zróżnicowanych form

zajęć na uczelni medycznej z uwzględnieniem odmiennej specyfiki przedmiotów z nauk podstawowych, klinicznych, zabiegowych oraz kształcenia umiejętności.

6. Opracowanie **wytycznych dotyczących wewnętrznej kontroli** prowadzonej w jednostkach dydaktycznych, aby stały się istotnym uzupełnieniem kontroli zewnętrznych prowadzonych na poziomie wydziałowym.
7. Opiniowanie wprowadzania **nowych zajęć fakultatywnych** przez Rady Programowe.
8. Monitorowanie **zajęć fakultatywnych** jako istotnego i obowiązkowego elementu kształcenia.
9. Włączenie do ankiety studenckiej **pytań dotyczących zajęć fakultatywnych**.
10. Podjęcie skutecznych działań mających na celu zachęcenie społeczności akademickiej do uczestnictwa w badaniach ankietowych dotyczących jakości kształcenia – **poprawa funkcjonowania aplikacji mobilnej**.
11. Stałą aktualizację **Banku Dobrych Praktyk Dydaktycznych** wraz z jego upowszechnieniem i umieszczeniem na stronie internetowej Wydziału.
12. Dalsze promowanie kultury jakości kształcenia na Wydziale poprzez stałe zamieszczanie informacji na ten temat na stronie internetowej Wydziału.
13. Monitorowanie sylabusów pod kątem uzgodnień sposobów możliwości **odrabiania dopuszczalnych nieobecności**.
14. Monitorowanie **kompatybilności programu studiów w języku polskim i w języku angielskim**.
15. Poprawa funkcjonowania do Wirtualnego Dziekanatu, w szczególności usprawnienia wpisów zaliczeń.

Przygotowanie raportu:

dr hab. n. med. Ewa Romejko-Wolniewicz

dr hab. n. med. Marta Maskey-Warzęchowska

dr hab. n. med. Piotr Tyszko

dr hab. n. med. Tadeusz Zielonka

dr n. med. i n. o zdr. Agnieszka Dobrowolska-Redo

dr n. med. i n. o zdr. Aleksandra Kozłowska

prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch